

კვანძი

სოციალისტური კომუნისტური, მკონსოლირებული და ლიბერალური ჟურნალი.

კვირა, 17 აპრილი 1927 წ.

რედაქცია და კანტორა რუსთაველის პროსპექტი, № 22, ოთახი 20. ტელ. № 23-87
ლია ყოველ დღე, გარდა კვირა-ღამების, დღის 9-1 საათამდე.

№13

შურნალის შინაარსი

კომინტერნის აღმასკომის მოწოდება; ჩინეთის რევოლუციის ირველიე—უარობი; პროვოკაციით მიზანს ვერ მიაღწევენ—ხელიაძე; ვანერ გიგეკიური და მსოფლიო პოლიტიკა—ალ; ხელაძე; შინაბი—უ. ჯავში; ბურჟუაზია, მე-2 ინტერნაციონალი და საქართველოს საკითხი—ა. ჩაჩუა; შორაბნის მხარეში—ლ. კუბრაშვილი; სხაახლო გე-

ნათლების საქმე საქართველოში—გ. მა—ნი; სოფლის მასწავლებლის ბიუჯეტი—ხ. ფანცხავა; მეორე განმარტება რუსეთის თეატრისათვის—ძველი; სატყუო მრეწველობა რაქუსის მხარეში—ზალ. კელიძე; გაზაფხული—ლექსი—ნ. ზომლეთელი; მეტი ყურადღება განაპირა უბნებს—ადგილობრივი; წერილები პროვინციიდან.

კომინტერნის აღმასკომის მოწოდება

მოსკოვი, 15 აპრილი. „მუშუბო, მშრომელნი და ჩაგრულნი, კომუნისტური ინტერნაციონალი მოგმართავთ სკვენ ყველას მოწოდებით მასიურ ენრჯული პროტესტი-საკენ იმპერიალიზმის წინააღმდეგ, რომელიც დამოკის მოახვიოს ქვეყანას თავზე ახალი მსოფლიო ომის საშიშროება.

სოთქმის 18 წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც დაიწყო ბირველი დღი იმპერიალისტური ომი. კაცობრიობას ჯერ ყიდვე არ დაუხწყევია თავი იმ არაჩვეულებრივ წინაგვისა და ქაოსისათვის, რომელიც შექმნა მსოფლიო ომმა. ჯერ ყიდვე დღიან კლავიებს ქუჩებში ასე ათასობით დასახირებულდები, საწინაღობი სისხლის ღვრის მიღიონი ინვალიდები. ჯერ კიდევ არ გამშრალა სისხლი, რომელიც დაღვარა ევროპის და აზიის მიწებებში. აქამდის გრძელდება საშინელი კრიზისი, რომლებიც სათავეს იღებენ პირველ მსოფლიო ომიდან.

ესეა ისევე ამუშავდა შარბანები. ჯერ კიდევ ძველ ეპოქაში იმპერიალისტურმა ხროვამ დაიწყო გეოლოგიური ომი ჩინეთის წინააღმდეგ. ჩინეთის ნავთსადგურებში სტაკის 170-ზე მეტი სამხედრო გემი. იაპონიის, ინგლისის, ამერიკისა და სხვა „დიდი“ სახელმწიფოების ათეული ათას ჯარისკაცმა თავისი საღდათური ჩქემა დაადგეს მიწას, რომელიც მორწყულია ჩინეთის ხალხის მრავალტანჯულ ქსელის სისხლით და ოფლით. ჩინეთის უმნიშვნელადანესი მსალები უკვე დაკავებულა „განათლებულ“ გეოლოგების მიერ. მდინარე იან-ძი ნავთის მანი ნაღობსებით და კრიტიკებით ნავთსადგურები კაპიტალის უჩაღების ხელშია. მსაფურის იტერს იაპონიის ხროვამ დაიწყო არამაშა ჩან-ძი-ლინიან ერთად იმპერიალისტური არმიები გამანადგურებელ ომს წარმოებენ რევოლუციური წინააღმდეგ. ომის გამოუსადეგლობა, საწვინი ფორმულების გარეშე მიხვდებოდა უთანხმოებებს, იმპერიალისტური სახელმწიფოები ამ ომში გაერთიანებულა გამოღიან ჩინეთის ხალხის წინააღმდეგ.

წათ უკვე დაიწყეს ომის მშაღება საბუთა კავშირის წინააღმდეგაც. საბუთოა საელოზუ აღმამფითებელი თავ-

დასსმა მექნილი, დარბევა, ძარცვა-გლეჯა, დაბაბირებანი, შინაის საკონსულოსათვის აღუის შემორტემა მეფის თეორგარდილები, ინგლისელების და ამერიკელების მიერ არის პროვოკაცია საბუთო კავშირის მიმართ. ყველაფერი ეს მოწმობს, რომ არსებობს მთელი გეგმა რომელიც სისტემატიურა ტარდება იმპერიალისტური მეგობრების ინიციატივით.

ტყვილად კი არ ცდილობს ინგლისის იმპერიალიზმი ბორკილებში ჩასტყვის ინგლისის მუშათა მოძრაობა და და წართვას ყველა უფლებები პროლეტარიატის პროფესიონალურ კავშირებს: მას სურს ჰქონდეს „დაუწვარტებული“ ზურგი თავის სახეღრო „საგმირი“ საქმეებისათვის. ტყვილად კი არ ატარებს საფრანგეთის მანკოკრატია „სამხედრო კანონებს“ თავის ქვეყანაში, ხდის რა მას სამხედრო ბანაკით და გალიერტებულით ემშადება ახალ კატასტროფისათვის, რომელსაც ამშაღებენ იმპერიალისტების პოლიტიკოსები. ახალ კონფლიქტისათვის დადგენის გაყოფის ნიადაგზე, ახალ ინტერგენციისათვის რევოლუციისა და პროლეტარიატის წინააღმდეგ, ტყვილად კი არ ერთიანდება კაპიტალის ყველა ძალები ჩინეთის რევოლუციის წინააღმდეგ, მუშათა მოძრაობის ციხე-სიმაგრის საბუთოა კავშირის წინააღმდეგ. ისინი ამშაღებენ ახალ საერთაშორისო სისხლის ღვრას. კიდევ უფრო გაღათობს დარს, კიდევ უფრო საშინელს, კიდევ უფრო გაღათობს ვინებს ის, რომელიც დაიწყეს 1914 წელში. ამ სისხლის ღვრას ხელს აფარებს ერთა ლიგა, ეს ფარისევლობით ხაფხე დაწყნებულდება. ერთა ლიგა, რომელიც არის იმპერიალისტური უჩაღების ლიგა, ლიგა რომელიც ლაპარაკობს ზავის შესახებ და აწარმოებს ომს, რომელიც ლაპარაკობს დაჩარბულია მეფარებლობაზე და ანადგურებს მათ, რომელიც მსგელობას განიარაღების შესახებ და ატარებს გააფრთხილებ შეიარაღებას, რომელსაც ერთ ხელში უჭირავს ზეთის ბილის შტო, ხოლო მეორე ხელში მახვილი, რომელიც განგარლია იმპერიალისტის საწინაღობის სხების მიერ სირიაში, ცვიტებში, ინდოეთში, მაროკოში ამ სისხლის ღვრას ხელს აფარებენ ამსტერდამის და მეორე

ინტერნაციონალის ბელადები, რომელნიც პლატონურათ ერთვან მშვიდობიანობას მშინ, როცა ხინამდელით მათი შთავარი ენერჯია მიმართულია მშვიდობიანობის დედაობის-საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ. იხინი მხარს უჭერენ და ავტოკლდეზე სიყვარულს და ცილისწამების, რომელსაც ოსხვსა საერთაშორისო იმპერიალიზმის მოსყიდვლი პრეტა.

ამ ბრძოლაში იმპერიალიზმი აუტენივს ძველი ქვეყნის ყველა ნაირბრალეს. ინგლისის და შუერთბელ შტატების „მოწინავე“ დემოკრატია კავშირს ტრავს მუსოლინიზმს გადასთავან, ჩან-სო-ლინის მავკარ ტრაქციონურ უარალებთან და მუდის თეთრფარდელიტთან რომელიც გადას-როლა რევოლუციამ ყოფილი იმპერიის ფარგლებიდან.

მშრომელ ხალხს გმირულ ბრძოლაში უხდება თავისი უფლებების და თვისუფლების დაცვა.

ჩინეთში იმპერიალისტებმა არამც თუ ბოლოჯა გა-შოუსხადეს შთელს ქვეყანას. მათ უპირატეს ავრუტვ გომინ-დანის მოლიანობის დარღვევა, მოსხუიდეს ჩან-კაი-ში, რომელიც განსა ჩინეთის რევოლუციონის და ჩინეთის ხალხის მოსაღებ და ნაციონალური კონტრ-რევოლუციის ცენტრი.

უცხოელებთან შუთანხმებით ჩან-კაი-ში შანხაიში მოახდინა ვადატრიალება და გადაყენა შანხაის მთავრობა. შიხაი გენერალებმა განაიარაღეს მუშათა რაზმები და უცხოელი მოადადეების ბრძანებით ასობით დახვრიტეს პროლეტარები, ქალბი და ბავშვები. უდიდესი ალფოთუ-ნით და ჩინელი ჯადათბიხადმი დაცხადებით ჩვენ ჩან-კაი-შის რევოლუციის მოადადეტე, იმპერიალისტურ-უარაღე-ბის მიკვეთრები, რევოლუციონური გომინდანის, მუშათა მოძრაობის და კომუნისტურ ინტერნაციონალის მტრია.

ყველა ქვეყნების მუშათა კლასმა, ყველა ერების ჩაგრულებმა უნდა დაინახონ, რომ ჩინეთში იმპერიალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლას ჩამოშორდა ჩინეთის ბურჟუაზია, რომელიც შუანში მუშათა და გლეხთა მოძრაობის ძლევამოსილმა ეგვიტორმა ტალღამ. ამ მოძრაობაში ჩაბმულთა კაცობრიობის ისეთი თვენი, ხალხის ისეთი უფრკვიე მასა, რომ იმპერიალიზმის ვერჯავთარი ძალები ვერ შეხბ-დებენ ჩინეთის დავილ რევოლუციის ჩახშობას. იმპერიალისტები ვერ ჩახშობენ მას ვერც ფოლტით და ვერც ბლოკებით, ვერც მოსყიდვით და ვერც ცილისწამებით.

ისინი აპირებენ მის ჩახშობას ახალი საერთაშორისო ომის საშუალებით. მაგრამ ამ ახალი სისხლის ღდრის წინააღმდეგ აღსდგებიან პროლეტარებისა და გლეხობის მილიონიანი მასები.

ამ ახალი სისხლის ღდრის წინააღმდეგ აღსდგებიან ჯარისკაცები, აღსდგებიან დანაგრეული ერები. უკვე იწყება მღელვარება ინდოეთში. უკვე ინგოლის ხარკოლთა იძულებლობა გაწვირის ჩინეთიდან პენჯების ჯარები. უკვე იწყება კარტისტები ვერჯობის მუშათა კლასის მხრიდან, საბჭოთა პროლეტარს უკვე გაიხიბს მილიონ მუშების პრო-ტესტი იმპერიალისტების თავხედობის და ჩინეთის რევო-ლუციის წინააღმდეგ, ახალი სისხლის ღდრის წინააღმდეგ.

ჩინეთის რევოლუციის მისი გვიანტიური გაქანებით, მისი უდიდესი გველითი კოლონიურ ქვეყანაზე და ვერჯობის პროლეტარებმა, გამაზობავს კაბიტალიზმის კრო-ზის უარღებად ვალრამებას. ეს აიძულებს იმპერიალისტებს შეშუპიროფან ძალები და დროებით განსვ გადას-ღონ თავიანთი უთანხმებანი. მათი გალასქინა ჩინეთის წინააღმდეგ და ავაზაკური პროფოციონის გვეგმეი საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ საფრთხეში ავდებს საერთაშორისო მშვიდობიანობას.

აი, რატომ მოუწოდებს კომუნისტური ინტერნაცი-ნალი ყველა მუშებს და გლეხებს. ყველა მშრომელი, იმის ყველა მოწინააღმდეგე ენერჯიული პროტესტისაკენ, ენერჯიული ბრძოლისაკენ ომის წინააღმდეგ

არ დაუფრთხიო ბურჟუაზიული პრესის სიცრუეს. მოითხოვეთ ჯარების გუყვანა ჩინეთიდან.

ყოველდღე საშუალებებით ხელი შეუშალეთ იარაღის და ჯარის გავზანას ჩინეთში.

ძირს ახალი მსოფლიო ომის გამაღებლები, ძირს ჩინეთის ხალხის იმპერიალისტური ჯადათები.

ძირს ჩან-კაი-ში და სხვა მოლაღებით, განცემლები და დახვრეტების ორგანიზატორები.

გაუშარჯოს შანხაის მუშებს, გაუშარჯოს რევოლუციონურ გომინდანს.

გაუშარჯოს ჩინეთის კომპარტას, კომუნისტური ინტერნაციონალის აღმასრუ-ლებელი კომიტეტი.

1927 წ. 14 აპრილი.

ჩინეთის რევოლუციის იტგვლივ

მსოფლიო იმპერიალიზმი ხელახლა გამოიღის სისხ-ლის საღრკილად. ის ცილობის აღდგინოს მსოფლიო ომითა და რუსეთის დიდი რევოლუციით ძალზე შერყე-ული ბაჭუნობა. ცილობის ჩაჭყის ყოველანა რევოლუ-ციის ხანძარი და მით იხსნას თავი აუცილებელი დაღუ-ბისაკენ.

დღეს მთელ მსოფლიოში გაიხსის აბჯარის ჩხარა-ხსურე, ხელახლა გაიფიქონა პერი თოფის წაღისა და მსოფლიო გაზეშის სურთია. დღეს არ სასყიდრო-სასი-კოტეხი ბანაკად არის გაყოფილი მთელი მსოფლიო. 1-ში თავიპირილია ყველა ქვეყნის მტყულებები, მე-2-ში მთელი მსოფლიოს მეტობით პროლეტარიატი საბჭოთა კავშირის მეთაფრობით. ამ რო ბანაკ ერთად ერთსა და იმავე დროს არსებობა არ შეუძლია, იმათი ან ერთმა უნ-და დატოვოს ბრძოლის ველი და სასყუნით დაილუპოს, ან მეორე.

ამას გრძობნის ორივე მეტობილი ბანაკი. ეს უნდა ორ-ბნას ყველამ. ვისაც სციკატის ნიშან-წყალი შერჩიება, ვინც პოლიტიკურ ლუბად არ გადატყუვლა. ყველამ უნდა გამომავლავოს დღეს თავისი პოლიტიკური სახე. ყველამ უნდა ანკარად გადაღვას ნაბიჯი ან ერთი, ან მეორე ბა-ნაკისკენ...

მიღბლივი მომენტი, როგორც თავისი ნერველო-ბით, ისე თავისი პერსპექტივებით ძლიანად გაეს 1914 წელს. მაგრამ ექ განსხვავებულ დღიდა. წარსული მსოფ-ლიო ომის დაწყების დროს უკვე ჩამოყალიბებული იყო

სახელმწიფოთა შორის პოლიტიკური კომბინაციები. მო-მავალი მსოფლიო ტრალიდის მომქმედ პირებს კარვად ჭინდათ ვენკვატორებელი თავისი როლები. ყველამ ჩინე-ტრალიდ იცულა, თუ მსოფლიო სცდნის რომელი ადგილზე და ვისთან დამფაროყო, სად და ვისთან იყი შიხი სასი-კოცხლო ინტერესები.

დღეს ამას ჩვენ ვერ ვხედავთ. მართალია, დღეს ყვე-ლა მომავალ ომზე ლაბარაკობს, მართალია, პირში ისევ ისე დაფრთენ იმის სახიზარი ფურები, მაგრამ ჩვენ დღეს ვერ ვხედავთ მამავალი მსოფლიო ტრალიდის გლიზების შუთანხმებულ ანსაბლს, ვერ ვხედავთ ძველ-ბურ პოლიტიკურ კომბინაციებს, სასელმწიფოების ცალ-ცალკე დაჯაუფების მათი ინტერესების მიხედვით... დღეს სრულიად წინააღმდეგ მოვლენას აქვს ადგილი. თითო-ის ძალები, რომლებიც ახლა მოქმედებენ ჩინეთში, რომ-ლის ტერიტორიაზე მსოფლიო იმპერიალიზმში უკვე გა-დააქცია უდიდესი ტრალიდის სცდნია, არათა თუ შეთანხ-მებელი და მორიგებელი არ არიან ერთმანეთს. თეთი ჩინეთის საკითხში, პირიქით, იმათ აქ სულ სხვადასხვა ინ-ტერესები აქვი და მათი მორიგება ყოვლად შეუძლებე-ლია.

ეს ასეა. მაგრამ არის ერთი გარემოება, რომელიც დროებით ვერც აცხადებებს დასახვლებულ იმპერიალი-სტურ სახელმწიფოებს, დროებით მიანივ არიგებს მათ ერთ-მანეთში და ერთ პლათფორმაზე აყენებს. ეს არის რევო-ლუციის შიში.

დღეს იმპერიალისტური სახელმწიფოები ისტორიამ ჩააყენა იმ სასლაბო მებრძოს მდგომარეობაში, რომელსაც ემსისი დიდშაღი ხმა:—მარჯვით წახალ—ტყენს და-კარავ, მარცხით—შენ თვითონ დიდიშაღი. მათ კარავდნ იკან, რომ რევოლუციის იმე უქალის სრულ გად-გურებებს. ამიტომ ისინი ტყენს დაკარავს ამგობინებენ და საერთო ძალით საერთო მტრს—რევოლუციისა, რე-ვოლუციონერს ხალხისა და საერთოდ მსოფლიო პრო-ლეტარიატს—წინააღმდეგ გაბრძანდნ. რევოლუციის წინაშე მათ უკვე გამზანხეს საერთო ენა, საერთო მოქმე-დების პლატფორმა და დღეს ეკონომიური უჭურბამე-ლი მტრები პოლიტიკურად ერთად გამოდიან

ისინი ძალიან ერიდებიან რევოლუციურად თმის გა-ვირცელებას, მაგრამ ფაქტურად ეს უსამრევლეს თმს ამარბობენ რევოლუციონერს ჩინეთში. ისინი უკვე შე-ვარდნობილად ტყენენ არა თუ თავისუფლებისათვის მებრძოლ ხალხს, ისინი არ იძლებენ პეტარა ბაღებს, მო-ხუციებულებს და დედაყაყებს. მაგრამ ისინი იმითაც არ ემაჯობლებიან: ისინი უსამრევლეს პროლეტარს უწე-ვიანდნ მსოფლიო პროლეტარატს ბელად, წინაღ მის-კოცს, უნდათ ჩიონთ იგი თმის ცუცხლებს, გამაჯანტე-ობნი მას თნი და გახალონ მასუხიულებელ თმს დაწყებუ-ღს. სწორედ ამ მზნით მოაწყდეს მათ ჩინეთში უდიდესო პროლეტარიატს—სამპოთა კავშირის წარმომადგენლობაზე ყახალსო თედასსბა.

იმპერიალისტები ჩინებულად იციან თავისი საქმე. მათ იციან, რომ თემკა თნი თავს-თავად უფროსად უზუ-ნად და უკანონო მოქმედს, მაგრამ, ხალხის თვლებმს ისახებოდა, მოისთესაც საქონო ერთგვარი მორალური ნი-ადგი, სულ სხვად თედაცკობი და სხვად თედასსმბითი თნი. ამიტომ ყველა შემოპირი სახელმწიფო ცდილობს დაემტკე-ოს ქვეყანას, რომ ის სტრუქტურა არ ესმბის, თავს, არამედ თავისი სახელმწიფოს თედაცკის ეწინააღმდეგე...

ამიტომ არის, რომ ჩინეთში რევოლუციონერულმა ყახა-ლებმა პროლეტარიატს ბაღი არიან. ამიტომ უშეშქებს მათ სამპოთა კავშირის ისეთი დემგომარეობა, რომელიც იმპე-რიალისტური სახელმწიფო თმს გამოცხადებდა და შე-ტრეულად გადივოდა. მაგრამ სამპოთა კავშირი ამ გზას ვერ დააბრუნა. თუ სოციალისტური სახელმწიფო დაიწე-ვიანდნ თმს, რომელიც უპირივედეს ყუფინისა მოქმდის თავისი სიმბინით ისინი დააწყებენ პროლეტარიატსა და გლესე-კობას, ის კარავს პროლეტარიატის წილობას... სამპოთა კავ-შირი ასეთ ნამბიჯს ვერ გაიტაცებდა, ის ვერ გაემაშებოდა მსოფლიო ყახალბების მეერ გაბნულ მახეში.

ამს. ლიტერინოვის ნიტა ერთადერთი პასუხია, რე-ვოლუცი მართლაც შეეგება სოციალისტურ სახელმწიფოს. ეს პასუხი მართლაც ყველაზე უკვე იციან და ჩვენ აბ არ გვი-მტრებობდნ მხოლოდ ვიტყვი, რომ ვინც უშეშქებია კავში-რის ასეთ ნამბიჯს მისი სისუსტით ახსნის, ის ვერ ეცნობს წარსულ იმპერიალისტურ თმს დაწყების დროს მოე-ლ ქვეყნის სოციალისტური პარტების მეერ მიღებულ პოლიტიკას. მართალია, თმის დაწყების შემდეგ სოციალის-ტური პარტების უმეტესობამ ენერგული მონაწილეობა მიიღო თმში, მაგრამ მათ თეორიულად მინც სკამით დასასაბუტებლად არიან, რომ სოციალისტრობა პარ-ტებმს არა თუ თეითონ არ უნდა დაიწყონ თნი, მათ მიე-ლი თავისი ძალ-ღანით უნდა შეეპრობონ თეთ თმის შესხალბელობას. ლინინი და მისი ჯგუფი ყველაზე უჭე-რა ენერგულიად გამოვიდენ იმ დროს თმს წინააღმდეგ. ასე რომ კომუნისტური ხელისუფლების მეერ ჩინეთის პროლეტარიატის გამო გადამტელა ნამბიჯი პირდაპირ გან-მეორებდა ლენინის პარტიციპაციას.

მაგრამ ამ წერილში ჩვენ სულაც არ ვფიქრობთ ამს. ლიტერინოვის ნიტის დასაბუტებას. ამს ის არ საქარობეს ჩვენ აბ გვიწად ვავერცევი მხოლოდ იმში თუ რა პოზი-ცია უნდა დაიკავოს მთელი ქვეყნის სოციალისტარტის ასეთ გადამწყვეტ მომენტში.

დასახლებულმა იმპერიალისტრომა სახელმწიფოებ-მა უკვე გამოაქვეყნეს თავისი ნამდვილი სახე. ის ამბევი, რაც დღეს ხდება ჩინეთში, სადაც გომანდანი ორა ერთი-მეორეს მოწინააღმდეგე მანაცად გაყოფილა და სადაც მუშათა მკვიდრებანი დემონსტრაცია ტყეებით დახერი-ტეს, უკვე იმას გვეუბნება, რომ ეს სახელმწიფოები უკვე დაღმობინ ერთ ვეცეველ გზას. ისინი უკვე შეთანხმე-ვულან ჩინეთის საჭმებში და აშკარა შეტყებამ გადსურ-ღან. მსოფლიო ყახალბეს ყოველთვის ახასიათებდი იესუ-ოტური სიმბინე: *divide et impera* (დაანაწილ და იმე-ფვი). და ამ შემთხვევაშიც მათ ამ სიმბინეს მიმართეს. მათ ზარბაზნებითა და ოქრის დახმარებით განხეთქილება შეიტანეს თავის რევოლუციონერ პარტიაში; ამით სავრ-თით რევოლუციის შესესტება და ხალხის მოძრაობის თავისი ყახალური მიზნებისთვის გამოეყენე.

დღეს ეს აშკარაა. ამს ნინებეს უკვე გვიდათ ჩვენ ინგლისის ცნობილ შემოხალბეებმა, რომლებიც მან მი-მართა ჩინეთს წარსულ წლის 16 დეკემბერს და რე-მელშიც ის „თანავარობას უქცადებდა ჩინეთის ნაციონა-ლურ მოძრაობის შეთარებებს“ და გვიომ „სიამოვნების გა-მოსთქმება ჩინეთის ხალხის გამოვლენის ვე-მო“ ამ შემოხალბეებმ ის აცხადებდა, რომ: „შხათ არის ვადათავალგობის ჩინეთში და-დებული უსწორი ხელშეკრულება და იცნოს შისი საბაგო ატერიზომა“... მაგრამ,—ამბობს ინგლისი თავის შემოხალბეებში,—დღეს ჩინეთში არ არსებობს იგიი მხოლიანი ხელსუსტებდა და მე ყე ჩინეთის სამოქალაქო თმში არ ჩავივლები“.

რა ირანია! ჩან-ცხო-ლინის და უხეი-ფუს, ესე-ი-კი-კანტონოლეციის მეთაურებისთვის უდიდესი დახმარე-ბის აღმოჩენა რევოლუციონერ ხალხის წინააღმდეგ და იმავე დროს რევოლუციონერი ხალხის შეუფარდებ-ლად ქრეტა და ქალიფიციონერის ცუცხლის წყალიება თქე-მე სამოქალაქო თმში ჩარევა რიდი ყოფილა.

ასეთია დღეს ჩინეთის საჭმებში იმპერიალისტური სახელმწიფოების პოზიცია. რა გზას დაადგობ იმავე საქ-მეში მსოფლიო პროლეტარიატს?

მეორე ინტერნაციონალმა უკვე თქვა თავისი სიტყვა. ეს ამს. ლიტერინოვის ნიტაა. ჩვენთვის სანტრეტსოა თუ რას იტყვას ამ გადამწყველ მომენტში მთელი ქვეყნის პრო-ლეტარიატი.

ჩვენ დღეს ვერვინ ვიკვანბნა, რომ მთელი ქვეყნის სოციალისტური პარტები არა გრანობდნ დღევანდელ მდგომარეობას, რომ ისინი დარწმუნებულნი არ იყენ იმა-ში, რომ დღეს იმპერიალისტური სახელმწიფოები გბრ-ძიან არა მარტო კომუნისტებს, არა მარტო სამპოთა კავ-შირს, არამედ ემბინდნ საერთოდ სოციალისტურ და სო-ციალისტებს, რა საბელიცოთ არ უნდა გამოვლენდნ ისინი. არ შეიძლება, დღეს ყველა სოციალისტრომა პარტე-მა არ იციოდნ, რომ იმპერიალისტური სახელმწიფოების მეერ ჩინეთში წარმომებულ პროლეტარიატს ეყდის არა მარტო ბოლშევიკებს, არამედ მთელ რევოლუციონერ მოძრაობას.

დღეს დაღდა განსჯა-განკითხვის დღე, როცა უნდა გადაწყდეს საკითხი: ვინ უნდა დარჩეს ქვეყნის ბატონ-ბატონი, ყახალი იმპერიალისტები თუ მჭრომილი ხალ-ხი? დღეს უნდა დაიწყდეს საშინელი საკითხი: აქეს თუ არა რეალური სათუველი სოციალისტს, ყავს თუ არა მას დამცველი ლაშქარი მთელ მსოფლიოში? თუ ის მხო-ლოდ ლამაზი ოქებაა, მამუქალია და ტერიტორიითა სანუგეობით გამოვინილი?

ასეთია დღევანდელი მომენტი. დღეს წყდება მთელი ქვეყნის, მთელი მსოფლიოს პროლეტარიატის ყოფნა-არ ყოფნის საკითხი. ეს ისეთი კვმარტებაა, რომ მისი არ ცოდნით თავს ეკრავნ ვერ გაიპარებულს.

ამ გადამწყველ მომენტში ჩვენ ვვაჯონდნ „ინგლი-

სის დამოუკიდებელი მუშათა პარტიის“ კრილობის შემდეგ დადგინდა, რომელიც მან გამოაქვეყნა 1914 წელს, ამის დაწყების დროს—ამერიკის ყველა ქვეყანის სოციალისტური პარტიები უნდა შეთანხმდნენ იმაზე, რომ ისინი უარს ამბობენ ომში მონაწილეობის მიღებაზე, რომ ისინი მთელი თავისი ძალაღონით შეებრძოლებიან

ისეთ ომსაც კი, რომელიც თავდაცვის მიზნით იქნება წარმოებული“.

ჩვენ ვგვამს, რომ ასეთივე იქნება დღესაც როგორც ინგლისის მუშათა პარტიის, ისე მთელი მსოფლიოს შეგნებული პროლეტარიატის ნებისყოფა.

ჯარბი.

პროკოპიტი მიზანს ვერ მიაღწევს

ქართული ანდაზაა: კაცმა ცხენს ვერ მოვირა და უნაბრის დაუწო მტრუვება, სწორად ამას გვაგონებს დროგამოშვებით საქათა კავშირის წინააღმდეგ მიმართული აოფოკაცები, რომელიც დამარბავენ ჩვენი მტრები ინგლისის კონსერვატიული მთავრობის მეთაურობით.

აშკარა ინტრევენციებში დამარცხებული იმპერიალისტური იძულებული გასდენ სამქათა ნიოსისულობის დამარცხებაზე დროებით ხილი ავლით, რა თქმა უნდა, ამ იმედით, რომ ეკონომიური კრიზისი აბიოძობდა ამ ოპინიონოს წამოიჭრებოდა ევროპის კაპიტალიზმს და იმპერიალისტებს თავიანთი ზრახვები მშველდაზანი გზით განეხოტოლებოდა.

ეს იმედები მათ არ გაუშარილდათ, ჰი-ჩიით, სამქათა კავშირი ევროპის კაპიტლის დაუმხარებლად ეგანატიური ნაბიჯით მიიქვენ წინ. მან უკვე დასრულდა წარმოების აღდგენის პერიოდი ომის წინა დროსთან შედარებით და დღის წესრიგში უკვე დგასა ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის საკითხი, რომლის განსახორციელებლად ენერგული ზომები მიეცემა.

ასეთ პირობებში მსოფლიო მტაცებლებს სხვა რაღა დარჩენია, თუ არა პროვოკაციული გაჯახვები სამქათა კავშირის წინააღმდეგ. 1923 წელს ევროპის კაპიტლის დაჭრავებ, უკვე აგრესია მოკლეს სამქათა კავშირის წარმომადგენელ ლახანაში **მოკლეს**.

რა იყო ამ ევრაგული მკვლელობის მიზეზი? სამქათა მთავრობის გამოიწვევა ომში ჩათრევის მიზეზით.

მას შემდეგ, რაც ჩინეთის მშრომლები ხალხი აღსდგა ევროპა ამერიკის მტაცებლების წინააღმდეგ, როდესაც ამ მოძრაობამ უკვე ფართო ხასიათი მიიღო და შორის ოლარის ის დღე, როდესაც ჩინეთი განთავისუფლებდა არამიციებ აქეკუნების ბატონობისგან, იმპერიალისტების ბრახმორბული სისინი კიდევ უფრო გაძლიერდა. მათი ბატონობის აღსასროლის მოახლოებას ყველა ქვეყნებში სამქათა ხელისუფლებას აბრახლებენ. ამ მიზნით ინგლისის მთავრობას არა ერთხელ შეუწყუებია თავი საპროტესტო სურების გამოგზავნით, მაგრამ მისდა საუბეთილოდ სამქათა ხელისუფლებასაცა უფელეთის საკადრის პასუხს რებულობდა. უკანასკნელად თეიერალში გამოზახვილმა ნიტამ ზომი ძალიან გააბახა ინგლისის მთავრობის პრესტიჟი მთლიო ქვეყნის არა მარტო მუშათა კლასში, არამედ ბურჟუაზიულ წრეებშიაც კი.

უკანასკნელად ინგლისის მთავრობამ ერთ უდიდ გამოაქვეყნებას: „ვალეია ჩინეთში, მან მოახტინა ერთგვარი მთლიანი ფორნტის შექმნა სამქათა კავშირის წინააღმდეგ და უცხო საბურჟუაზიო წარმომადგენლების ნეპოტიზით ჩინეთის შავარხელები მიუსია სამქათა საეილის შენებებს განსახორციელო, რომლებმაცც ოლახი მეზობარტეს საეილის ბინებს, გახსარიეს და დააბრმავეს სრავალი თანამშრომლები, ერთ და იმავე დროს ის თავიუბნობდა აგრეთვე განმეორდა მსინაიში და ტრახანში. იმპერიალისტებმა იმით კოთხელ კიდევ დამარბივის საერთაშორისო უფთხოთაობაში მიიღებო.“

როგორი იქანება და ამ ნებშეხვევაში კაპიტლისტური მთავრობებმა ასახეი ამ საკითხზე?

ისინი დაუუფენკვიც ფებზე დააყენებენ მთელ შვიარბეულ ძაბას და უსათუოდ ომს განუწყობებდენ თავიფილის ჩამდენ მხარეს.

როგორი პასუხი გასცა ამ პროვოკაციას სამქათა მთავრობამ?

იმ ნიტაში, რომელიც ამ. ლიტვინოვის ხელმოწერით გაეგზავნა ჩინეთის მთავრობას, სხვათა შორის, ნათქვამია შემდეგ:

„სამქათა მთავრობა, რომელსაც საეილო ტენგეური რესურსები გახანია იმისათვის, რომ მიმართოს ზეგავლენის რეგრესული ზომებს, მიუხედავად ამისა ახვადებს, რომ ის გადატოვო უარს ამბობს ასეთ ზომებზე. სამქათა მთავრობას კარგად ესმის, რომ ოპოზიციო იმპერიალისტების უქანსუხისმგებლო წრეებს სურთ პროვოკაციის გზით ომში ჩაითრიონ სამქათა კავშირი. სამქათა კავშირის მთავრობას კარგად აქვს წარმოდგენილი ისიც, რომ შვეიცარიის კაბინეტი გადაიქცა იარაღად ოპოზიციო იმპერიალისტური წრეების ხელში. მაგრამ სამქათა მთავრობა თავის პოლიტიკაში ყოველთვის ხელმძიოიანებლობდა, ხელმძიანებლობს და მომავალშიც იხილმძიანებლებს მთლიო მსოფლიოს მშრომლები, მათ შორის ჩინეთის ხალხის და... ჩინეთის მუშათა კლასის ინტერესების შირანის ამ პროვოკაციულ აქტის საქანსუხით, რომლის მიზანია სერთაშორისო მდგომარობის გაუარესება და იმ სამხედრო მოქმედების ახალი მსოფლიო ომზე გადაქცევა, რომელსაც ფაქტობრივად ეწვევა ზოგიერთი იმპერიალისტური სახელმწიფოთა, სამქათა მთავრობა ახვადებს, რომ ის არაეის პროვოკაციის არ აყვება და ყოველივე ზომებით ხელს შეუწყობს ხალხთა შორის მშვიდობიანობის დაქცვის საქმეს. ამას თანავე სამქათა მთავრობის ექვი არ ეპარება, რომ მას მშვიდობიანობისადმი მისწრაფებამა რისულყოფილდ მხარს დაუტყერენ ყველა ქვეყნის მშრომლები და მასები“.

ამ საქმიოდ გრძელი ამონაწრიოდან ნათლად სჩანს სამქათა მთავრობის მისწრაფება მშვიდობიანობისადმი.

სამქათა ხელისუფლების ძალეული თუ აშკარა მტრები ამას სამქათა კავშირის სისუსტით სჩინაო. დღე მათ იქიკონ თავი როგორც სურდენ. ხილო მშრომელი ხილისსათვის არ იქნება ზემდგირი ერთხელ კიდევ მოვავიოთ ჩვენი ხელისუფლების ხაზი მშვიდობიანობის საქმეში. მან უნდა იცოდენ, რომ სამქათა მთავრობის სიტყვა და საქმე ერთი და იგივე, ხილო კაპიტალისტური მთავრობების სიტყვები დიდად განსხვავებებიან მათი საქმიანობისაგან. ისინი სიტყვით ყოველთვის მშვიდობიანობაზე გააკვირის, მათ მიერ შექმნილი ერთა ოღია ამ ლაყბების ბეტს არიდებს ავტონის, ხილო საქმით კი მულად იარაღს აღუარუმებენ ერთმანეთის წინააღმდეგ.

სამქათა მთავრობას კი არა ერთხელ განუცხადებია, რომ ის გულწრფელად მოსწინაღმებელია მშვიდობიანობის დაცვისათვის და ეს საქმიანობა არა ერთხელ დაუმტკიცებია.

სხვათაშორის ვერ მოიქცევა მუშათა კლასის ნამდვილი მთავრობა. ჩვენი მთავრობის კატეგორიული განცხადება, რომ ის არ აპყევა პროვოკაციის და უმეზიო სისხლის ღვრამი არ ჩაითრევენ მშრომელ მასას, ამის სურხიყო დამადასტურებელია.

მაგრამ ამას სისუსტით ვერაერ ჩამართმევს სამქათა ხელისუფლებას. წითელი არმიო მედგარა სდგას სამქათა კავშირის საზღვრების სადარავიზზე და ის საკადრის პასუხს გასცემს ყველა იმით, ვინც აშკარად მოინდომებს სამქათა კავშირის წინააღმდეგ გამოლმუჭრებას. ეს კარგად იცეხს ევროპის იმპერიალისტებმა და პირველ რიგში ინგლისის. კონსერვატორებმა და

სწორედ ამიტომაც, რომ ისინი პირდაპირ თავდასხმას ვერ შეუძლებენ და პროვოკაციებით უნდა აიძულონ საბჭოთა მთავრობა თავდასხმების რაოდენ გაზარდვას. ამით მათ საშუალება მიეცემა ვატიკა აწარმოონ თავიანთი ქვეყნების მუშათა კლასში საბჭოთა ხელისუფლების აგრესიულ პოლიტიკასზე და მუშებში ბრძოლის ველზე გაზარდონ ჩვენს წინააღმდეგ, ამაო ცნობას, ამის ისინი ვერ ეპირებიან.

ინგლისის კაპიტალიზმით ყოველთვის სტეია ხელით ცდილობდნენ ხარის მოგლეკად, ამ შემთხვევაშიც მათ სცენაზე ჩაიყვინებინათ გამოიყვანეს, მაგრამ კოჩეზ ნაკარნი ნაკარალიან. ასეთი მარტყი მათ ეძლევა არაერთხელ მოუვათ და ეს გაგრძელდება მანამ, სანამ ინგლისის მუშათა კლასი მათ შესაფერ დგდის არ მიუტრის.

ახლა ორიოდ სიტყვა ამ ევროპული მოქმედების გამომხილის შესახებ, მთელი კავშირის მუშათა კლასი და მშობლივი ველგობა დიდი აღმოუქმდნენ შეხვდა ამ აქტს, ყველანა ინმართება კრებები და მიტრეები პროტესტის ნიშნად და გამოაქვე დადგინდნენ, უსტოლო იმპერიულიზმის ტერმინს და დაქირავებული ავეტრების უხეში მოქმედების საწინააღმდეგო, ამ დადგინდებებში ყოველან წითელი ზოლით არის გატარებული ერთი მოქმედება, რომელიც მიუთითებს საბჭოთა მთავრობას ყოველგვარი ზომები მიიღოს მშვიდობიანობის შესანარჩუნებლად.

ჩსოთლოო მუშათა კლასი და აღმოუქმდნენ იმპერიულიზმის თავებულები და აღეგრენ მოქმედების ვომიტრებს ომის საფრთხის თავიდან ასაცილებლად.

საინტერესოა ეიცოდეთ, რას აკეთებს ამ დროს მეორე ინტერნაციონალის ხელმძღვანელები? რატომღონ თუ არა რაიმე ზომებს მშვიდობიანობის დასაცავად?

მათი ხმა ამის შესახებ ჯერ არავის მოუხსენია. სა-

მაგიეროდ ამ ინტერნაციონალის გამოჩენილი ბელადებმა პოლ ბონკური და დემობრეტური ერთა ლიგის კომისიაში წინაფის ცრემლებს ლიგამ ვაჩარაჯუნა საქმის მოუწერებულობის შესახებ, როგორც სხანს მათაც დაკარგვით იმედო ბურჟუაზიის მთავრ ვაზიარალებსათვის, მხარის დაქრახზე, ბელაგის წარმომადგენელი ამ კომისიაში დემობრეტური შემდგნობად ახასიათებს კომისიის საქმიანობას:

„კომისია თავის მუშაობაში დაქანებული მოლოპულე ვახზე, პირველად ლაბაჩოკონდენ ვაზიარალებზე, შემდეგ მის შემცირებზე, ხოლო ბოლოს კი ვაზიარალების შესახებ, ესეა კი სურთ დაქმნილიდნენ მხოლოდ იმით, რომ გამოქვეყნებული იქნება დებულბინის შეიარაღების შესახებ, დღემდე არსებობდა კომისიის არაფერი არ გაუკეთებია, ხოლო თუ სამშენილო ხარკების საკითხში არ იქნება მიუწყული შეთანხმება, მაშინ მოლაპარაკება ჩაწლივად უნდა ჩაითვალოს“.

ამ თვალსაზრისის იზიარებს საერაშვეტის წარმომადგენელი პოლ-ბონკურიც.

გვიან გვეუბნა ამ მთავრ ინტერნაციონალის ქერებებს, რომ ბურჟუაზიას მათილო ვაზიარალება კი არ სურს, არამედ უნდა მასების თვალის ახვევა, ვაშინტრონის კონფერენცია ამის საუცხოვო დამდასტურებელი არ იყო?

ერთად-ღობი დამცელო ნამდილო მშვიდობიანობის არის საბჭოთა ხელისუფლება და ვინც ვალწრეულადაა ამ საქმით დაინტერესებული, მან ერთა ლიგის კომისიაში კი არ უნდა იტყვიოს, არამედ გვერღში ათიოდეს საბჭოთა უფმირის მთავრობას მშვიდობიანობის საქმეში.

იმპერიულიზმებმა ერთხელ და სამუდამოდ უნდა შევიწინო, რომ პროვოკაციით მიზანს ვერ მოსწევინებ.

ბ. კობახიძე.

იზგენი გოგეზოკრი და მსოფლიო პოლიტიკა

მგგენი გეგეკორი პოლიტიკურ მომიხილვას იძლევა. ის, როგორც საქართველოს ყოველი დემოკრატიული რესტრუქციის ყოფილი ვარეშე საქმეთა მინისტრი, საერთაშორისო პოლიტიკის ცოდნის საქმეში: „სოსოზის მოწმობა“ მიიღო და რა ვახსიკრია, რომ ამ მის საკარეულ საქმეს ახლაც არ სცილდება. ამიტომაც, რომ ქართველი ემერატორის ორგანო „ბრძოლაში“ მშობით მანავთ მის „კომპეტენტურ“ აზრს საერთაშორისო მდგომარეობაზე და, მასთან დაკავშირებით, საქართველოს საკითხებზე.

მოქ. გეგეკორი ამბობს: „ფაქტურათ საქართველოს ტერიტორიაზე უსტო ძალა დეფინიების, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, მეორეა მის მიერ დასახულ მთავრ მიზანს – საქართველოს სუვერინიტეტის გაუმტება – მიანიც ვერ მიიღწეოია“...

მეორე მათიალოა სურდა კომუნისტურ ხელისუფლებას საქართველოს სუვერენობის მოსამბა? რასაკვირვებელია არა. სუვერენული სახელმწიფო სწორედ დღეს აქვს ქართველს. რა არის ასეცოლებიო აბრბუტები ნაციონალური სუვერენული სახელმწიფოსათვის? თავის ნაციონალური მთავრობა, როგორც უმბოლესი, ისე საოლქუ და სათემო. თავისი ნაციონალური ჯგირი და აგრეულე სულიერი კულტურის ხაზა. უმბოლესი სკოლა, ქართული უნივერსიტეტი და ქართული ლიტერატურა. დიან, ყველა ეს დამახასიათებელი ნიშნები ჩვენნი სახელმწიფოს სოფოკიდებელი ცხოვრებისა ჩვენში უყვე არსებობს. მხოლოდ, რადგანც ჩვენნი სახელმწიფოს პოლიტიკური, ეკონომიური და ფინანსური მდგომარეობა მოითხოვს სხვა ვითარება კავშირს, ჩვენც, როგორც სწორი სწორთან, შევიტყობთ ამ კავშირში და ჩვენნი თავისუფალი ნება-ყოფილობით თავის თავზე ვიღებთ იმ ვადლებულებას და „შესლუდებ“, რაც თან ახლავს დემოკრატიულ წყობიანობას. რაში მდგომარეობს ეს შესლუდებარ არ არსებობს მშობილო ფულის ნიშანი და მის, მაკვირათ არის საკავ-

შირი მილიან ფინანსურია სისტემა. ამ არსებობს დამოუკიდებელი ქართველი დამლობაშიცა და მის ადგილზე არის საკავშირო პოლიტიკური და ეკონომიური მისიები, სადაც საქართველოს ნაციონალური და ეკონომიური-პოლიტიკური ინტერესები საგნებით დაცულია.

და ვახს საქართველოს ინტერესები ამას სეი მოითხოვენ? ვახს საქართველოსთვის საჭიროა რომ, მისი ფულის ნიშნები აღმოსავლეთით ისახუნებოდეს ფორი ხილით, დასავლეთით კი ქალაქ სამტრედიით? ვახს ქართული აღენ-მიცემობისთვის, მისი ეკონომიური და-ორბიბიბისთვის საჭიროა. რა მისი ფულის ნიშანმა ბაქოს, ერევანს, ოდესას, ხარკოვს და მისკავს მიადწიოს და იქ, საქონლის შესამქნ უნარის მისაღებთ ასაკურ იქნის ვადებურადეებელი ამ მეზობელი სახელმწიფოების ფულის ნიშნებზე? მაგრამ, ვადებურადეება ვიღვე არავერიბა, რა ვარანბია, რომ ეს მეზობელი სახელმწიფოებში ამ ფულის ნიშნებს ფულთა მიიღვენთ თავის საქონლის ეკვივალენტად ოქრის ამ სავალიტო საქონელს არ მოითხოვენ? ვახს ჩვენს, არ ვაკვს ამანვე მწარე ვამოცდილება ს წლის „დამოუკიდებლობის“ ომის?

ახა, დამისასურე, მოქალაქეთო, რომელი მეზობელი სახელმწიფო გვადლებდა ჩვენს საქონელს ჩვენნი ფულს ნიშნებზე?

არახდრის არ ყოფილა ეს და როდესაც რაიმეს ყოველ დაგეკვირდებოდა, ჩვენს საერთოლო საქონელს მივარეოდით ბახარზე და ნახევრის ფაში ვასადებდით. ცახისებენთ გ. ერთის მიერ თამბაქო, ტყის და მარეანე-ცის ვარება სტამბოლში და იქ მათი მუქაოდ ვადაყა... სამი წლის ვახანბობაში „დამოუკიდებელი“ დემოკრატიული საქართველო ახდნად ნატურალურ ვაცულა-ვა-მოცულას, ასე რომ, მანინდელი საქონლის ბრუნება და აღენ-მიცემობა ფედრალურ საქართველოს ხაზას უფრო შევიტყობოდა, ვიდრე მეორე საუკუნეს. და ამიტომაც ეკონომიური თვალსაზრისით ჩვენნი ქართული ფულის

ნიშანი ვერ გამოხატავდა თანამედროვე ცენტრალისტური ეკონომიკის მსგეისობის ტენდენციას. რაც შეეხება საგარეო დიპლომატიას და მოკავშირე ჯარების ყოლას ჩვენ სახვებებზე, ეს გახლავთ სწორედ საკავშირო ძალების კონცენტრაცია, როგორც დიპლომატიის სფეროში, ისე თავდაცვის დარგში.

საკავშირო რესპუბლიკის შრომითი მისებზე, რომელსაც აერთიანებს ერთი ეკონომიკური და პოლიტიკური ინტერესები კარგად ესმით, რომ არსებობს მსოფლიოში ერთი ერთი შეიჯივრე დაპირისპირებული ძალა, მთა იქვან, რომ ერთ მხარეზე დგას საბჭოთა კავშირის რესპუბლიკები თავისი სოციალ-ეკონომიკური თავისებებებით, მეორეს მხრით—მურყუანბიულ-კაპიტალისტური / სახელმწიფოები, რომ ეს ორი სისტემა სამეცნიერ-სასიცოცხლოთი არიან დაჯახებული ურთიერთიან, რომ მურყუანბიული სისტემების აწრმებენენ საბჭოთა რესპუბლიკების გარემოსკის პოლიტიკას. და სანამ არსებობს ასეთი სერგაბ დაკომბული მდგომარეობა, რასაკვირვლითა, მოკავშირე ჯარები ყველა საკავშირო სტრატეგიულ ტერიტორიაზე და მთა შორის საქართველოს ტერიტორიაზე უნდა იყოს. ჩვენ მოვფიქრებთ მოქ. ე. გუგუქორის თავის დაუსრულებელ ხეყმამდარას, რომლითაც ის მიმართავდა საქართველოში ყველა გაძლეულ-გამომეულ რელიგიის განყრალს: გეგმამდგომლი, რომ ინგლისის მიჯივრებამ ბაიონში თავისი ჯარები დატვივისო, წითელი ჯარის სარჩინაბდგომლი მთა ინგლისი მოკავშირით და მფარველთა მიანსა. და თუ ეს ის გადაბიოელი ინგლისი იმეფობდა წითელი საფრთხის წინააღმდეგ, ჩვენი ქართული წითელ-ბრზონები არნი, რასაკვირვლით, მომწველით თავის მომეე სახმებრო ძალებს მგიე საფრთხის ასაფრავნათ.

ესლა განყრბილთა ე. გუგუქორის საერთაშორისო პოლიტიკის იმიეტირ საბჭოთა კავშირი და მისი იზოლაციის საკითხი. ის ამბობს: ევროპაში მოსკოვის პოლიტიკა დამარცხდა, მოსკოვი დაქტირულა იზოლაციკაში. ესლა მოსკოვისათვის უკანასკნელთა გაითამაშებს მისკოვის ბედი. თუ იქ მან წაყო,—მშენებლის დილო მოსკოვიცა, ინგლისთან ჰილილი, დიდი სახელმწიფოს მოზავა... მაგრამ—სისარკული დაძმენს გუგუქორი—ჩანეთი მდამარცხდება პოლშეიკბი, რადგან არსი გარკვეული მიმდინარეობა ამ მომართბაში, რომელსაც ურის ინგლისელებთან შეთანხმებათ...

ორიოდ სიტყვა მოსკოვის ევროპიდან გარიყვაზე, მის იზოლაციკაზე, მართალია მოხდა ეს გარიყვა—იზოლაციკა; თუ ის მხოლოდ ეკს—მინისტრის თყენება? აქედ თუ არა მის ამის დაქტირბ, თუ თავის სურვილებს ასაფებს მოქ. გუგუქორი უტყუარი დაქტირბთ? დროს ყველამ უწყის, რომ, საბჭოთა სატვირის ევროპისათან აქვს უმუშალო კავშირი თავისი პოლიტიკურ და ეკონომიკური მასების სახით დღეს ევროპის ყველა სახელმწიფოებში ეს კავშირი აღდგენილია. მამ რუმედ იზოლაციკაზე ბრძანებს მოქ. ეკს—მინისტრს, —„ევროპაში ხდებდა ესლა გადაჯეყვება სახელმწიფოთა შორის და ეს გადაჯეყვება მიმართულია საბჭოთა წინააღმდეგო“... მაგრამ ასეთი გადაჯეყვებას და საერთო ფრთხილბე საბჭოთა კავშირზე გალაშქრებს თურიათა მოქ. გუგუქორის არ ეჭუფენის. ეს „გენიალოფი თურიათა“ ეკუთვნის ის. რამიე-გუგუქორის რომილიც 10 წელია რაქ ამას ქადაგებს. მოქ. გუგუქორი მხოლოდ დღეებს რამიეშელის ამ აზრს. მაგრამ გეგმეწილთა ეს გადაჯეყვების ტენდენციკა.

ესმოხილა, რომ ეცრესლა ვერ შეყნის ნამდვილი ზეყი, მან არა თუ რუსიკული გათხარა გამარჯვებულ და დამარცხებულ სახელმწიფოთა შორის, არამედ თვითი გამარჯვებულეცდევ ვერ მოარჯავ ურთიერთ შორის.

დაბს. მოქ. გაიაქორი. წინააღმდეგობა თვითი გამარჯვებულ სახელმწიფოებზე დღეს უმკრათ არსებობს; ისინი თვითონ არ არიან მორჯებული ურთიერთ შორის. მავალიდან: ინგლისსა და საფრანგეთის ინტერესთა წინააღმდეგობა ევროპის კონტინენტზე ბატონობისთვის. საფრანგეთისა და იტალიის დაპირდაპირება ხმელთა შეყ-

ზღვაზე გავლენის მოპოების საკითხში, ბალკანეთის და მცირე აზიის საკითხივც და... სხვადასხვა.

აქედან, ესაბდა, რომ ეს კითხვითი გამარჯვებული სახელმწიფოებიც ვერ მორჯებულან ურთიერთ შორის. მთორე მზიე, საერთო ფრზონი, რომ შედგეს მორკულ-ბიოული სახელმწიფოებისა საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ, საფრანგეთის და გერმანიის მოხმობა ამ ფრზონისთვის ხომ აუცილებელია. ისე ეს ფრზონტი ვერ იარსებებს, და ამიტომბა ინგლისი გააკვირვებული ენერგით მუშაობს ამის სასარგებლოდ, მაგრამ ამ...თა ის აქედგებს ვერ აღწყნეს, ვინაიდან გერმანია მართალია ლიგის წყურია, მაგათა ამ წყურიათი მის არავითარი არსებობის კომპენსაცია არ შეეძლება გამარჯვებულ სახელმწიფოებთან და ეს იქ დროს, როდესაც გერმანიის ტერიტორიის ერთი მეათელი და მისი ყველა •ახალშენები ვერსალბა გამარჯვებულ სახელმწიფოებს ულავნა. ამის დაფუძნებთ დაუწყის ეგვიპტი მისი კოფლევიკური გამარჯვა საფრანგეთს და სხვა სახელმწიფოების სასარგებლოთ. ასეთ პოლიტიკაში მომწველიეთ გერმანია, რასაკვირვლით, ვერაფერი მოკავშირე იქნება ინგლისისთვის. ინგლისი ცდილობს, რომ გერმანია მოიხმოს და კომპენსაცია მის საფრანგეთის ხარჯზე მისცეს. მაგრამ თვით საფრანგეთი არ მიდის ინგლისის კარხითან ამ დათმობაზე.

პოლონეთის და გერმანიის მორიგევეც მოინდობა ინგლისმა, მაგრამ აქედ ცუდელიდ სწყის ჩემპონების სიზიფი მუშაობს, რადგან სანამ არსებობს პოლონეთის დასავლეთის სახლბრები. ესე იგი ომის შემდეგ პოლონეთისთვის მიკომინებული გერმანიის ტერიტორია, რის დაბრუნებასაც გერმანია მოითხოვს, და რასაც პოლონეთი უარყოფთარ შემთხვევაში ვერ შეუძრვლებდა. დიან, ასეთი ურთიერთობა ამ ორ სახელმწიფოთა შორის, ამიტომ ბიათი მორჯებულა შეუძლებელია. ასევე სხვადასაკითხი გერმანია-საფრანგულ შორის. გერმანია მოითხოვს თავის ტერიტორიის დაბრუნებას საფრანგეთისაგან, საფრანგეთი კი ასეთ დათმობაზე არ მიდის. სწორედ ამიტომბა, რომ ნაკეთა ლიგის წყურია გერმანია კრედიტის უმსნის საბჭოთა კავშირის რატომ? იმიტომ, რომ გერმანიის ურუკნითი არსებობა არ შეუძლიან, იმიტომ, რომ გერმანიის მთელი საგარეო ეავშირის 37 პროც. ბაზარს შეადგენს საბჭოთა კავშირი. ეკონომიკური თანამშრომლობა ორ სახელმწიფოთა შორის სულ ცუდია და უფრო იზრდებდა. ამავე დროს გერმანიის ეკთლო-მეზობლური ურთიერთობა საბჭოთა ქვეყნებთან გერმანიისთვის უფილილი წინაწილობა აქვს თვით ამ სახელმწიფოს საერთაშორისო წინისთვის. ამიტომ, გერმანია გადაცხით აზრდებს, რომ საბჭოთა წინააღმდეგო კოალიციკაში, თუ ასეთი შეიქმნებდა, ის არავითარ მონაწილეობას ამ შეუძლებს.

რაც შეეხება საფრანგეთს, ჩვენ ზემოთ აღენიშნეთ მისი „რადიკალიზირბა“ პოლიტიკური მისწრაფებებმა; რის სასებებთან უნდა თავი გათათავსულების საერთაშორისო მატრიკაში ინგლისის გეგმებითდგან. ამავე დროს, მან კარგად იცის, რომ, გერმანიის ტერიტორიის მისაკუთრება მის საბოლოო ანგარიშით არ შეერება, მაგრამ მას არ უნდა ამ საქმეში ინგლისის ჩარევა. თვითონ უსწავლეთ ცილდების გერმანიისთან მორჯებბას; ამის საუბადლოთ მას სურს მიიღოს გერმანიიდან მტკიცებ და გარკვეული მეტონომიკური და პოლიტიკური გარანტიები.

მეორეს მხრით, საფრანგეთის კარგად აქვს შეგნებული თავისი ეკონომიკური ინტერესები საბჭოთა კავშირთან, ამ ნიადაგზე თანამშრომლობა ჩვენ სახელმწიფოსთან მის სასიცოცხლო მატრიკალიურ ინტერესს წარმოადგენს და ამით იხსნება სკვათა შორის, ის გარყვობა, რომ, უკვე დაიწყეთ მოლაპარაკება საბჭოთა და საფრანგეთის დელეგაციკას ამ ორ სახელმწიფოთა შორის სხა დათ საკითხების მოსავარგებლოთ.

ამს მომხატველ ლიტერის და საბჭოთა კავშირის საგარანტიო ხელშეკრულება (სხვათა შორის ამ ბქტირ, ირდევე განზზახული მილიანნი ფრზონტი ბალკანეთის შო-

რის სახელმწიფოების საბჭოთა კავშირის საწინააღმდეგეთა მიმართული რომელსაც უნდა ჩისდგომოდ ხელმძღვანელთა პოლიტდესის პოლიტნეთი ინგლისის კარნახით), და ამის უტყუარი ცნობები, რომ ესტონეთიც ამ გზას დადგება და ყველა ამის შემდეგ ცხად შეიქმნება, რომ ინგლისმა საშინელი მარცხ განიცადა საბჭოთა კავშირის იზოლიაციის საკითხში, ეს დღეს ყველა პოლიტიკის ანაზნაძის მკვიდრე აციხის მხოლოდ ექს-მინისტრის ეს არ სკონდათ; მაგრამ მოქ. გეგეკვიარს ყოველთვის ასე კარგით ენებოდა საერთაშორისო პოლიტიკა და ამიტომაც მან დაამსჯა რეზოლუციის დიპლომატის სახელმწიფოება მიიღო განცხადებულ დემოკრატიულ რესპუბლიკის არსებობის დროს საქართველოში.

ახლა თვლილ ვადავავალი ჩინეთის საკითხს. აქ არის დღეს ნაციონალური და დემოკრატიული მოძრაობა. რაკციონალური ჩინეთის ბურჟუაზია სურს მორაგება იმპერიალისტების და მათ შორის თვით ინგლისილებთანაც; თუ ეს მოხდა ეს იქნებოდა უდიდესი მარცხი ჩინეთის რევოლუციისა, რომელსაც თვით ვაგამირი აქვს მსოფლიო მოძრაობასთან და ამიტომაც, საციკლისტები და რევოლუციონერები ან სკოლისაც აქ უნდა ეკუთვნოდეს ისინი დიდის მწუხარებით შესვლილხვ ამ ფაქტებს. მაგრამ მოქ. გეგეკვიარი და მისი პარტია, დღეს რეპუტაციის ბანკში შეიხსნული, ეტყობა ასეთ დამარცხებას სიხარულით მიეგებებიან. ჩინის აზრით კი არც ისეა საჩქმ, როგორც გეგეკვიარს ვინია. ქ. ნანრინის ვადბუგვა და შოვილიზმის ხალხის ანაწყვეტა იმპერიალისტების მიერ ადსტურებს ამ ფაქტს, რომ ჩინეთი არ უპოვდება იმპერიალისტებს, მეორე მხრივ, გომინდანის და ჩინეთის კომპარტიის კონტრაქტი საყოველთაო მოქმედების ახსიათებს იმ მოძრაობას როგორც შრომითელი ჩინეთის მოძრაობას, რომელიც თავის მხიანთ ისახება იმპერიალისტებისგან განთავისუფლების და შემდეგ კი სოციალ-დემოკრატიული და პოლიტიკური რევოლუციის გარტარებას თავის მიწა-წყალზე. აი საითავენ მიდის ჩინეთის მოძრაობა და ამ მოძრაობას კომუნისტური პარტია და საბჭოთა მთავრობა უწეობრავ და პოლიტიკურ სიზმარების უცხადებს. ამას ვერ ინდებოს ცოცხლოვრული იმპერიალიზმი და ამისთვის ვაგვიწმ და თვით შანხაის საერთაშორისო უბანში ყაბაღურათ თავდასმას აწყობს საბჭოთა საყრდნულ, ეს ხდება პროვოკაციული მიზნით, ამით სურთ ამის გამოყენება ჩინეთსა და საბჭოთა კავ-

შირს შორის. მაგრამ ჩემბერლენის პოლიტიკა აქაც დამარცხდა—ამის მოწმობა ამხ. ლტეინთვის ნოტა, გახვანხილი პეკინის მთავრობის სახელზედ.

ალ. ხელაძე.

P.8. ეს წერილი პატარა pro domo-თი უნდა დავაბოლოა. „ბრძოლის“ უკანსებელი კალმისწები ჩემს შესახებ წყნებენ—აღ. ხელაძე ჩემს-სოციალისტს ცხოვრობდა ადგილობრივი მთავრობის ხარჯზე, ხოლო როცა ეს დავალია, ვადა. # • ბოლშევიკების ხარჯზე. აი ასეთია თხი დღევანი მოცულობა...

აქ რომელი სიტყვა იმდენი ტყუილია, მე ჩინაში ვცხოვრობდი ჩემი ავადმყოფი შრომით—ესწავლობდი და ვიღებდი ჩემის მთავრობისაგან გადაჭრილ დამპირებას ისე, როგორც იღებდნ ყველა სხვა ქვეყნების სოციალისტები და ემიგრანტები, რომლებიც აქ საწავლებელში იყვნენ და სწავლის ურთია ჭინდით. ასეთ პირობებში ვიყავით არა მარტო მე და სხვა აქ მცხოვრები მოსწავლე ართველობა, არამედ რომდენიმე ათასი კაცი ჩემსავალი სოციალისტები ყოფილი რუსეთის იმპერატორის სხვადასხვა კუთხეებშიან: რუსები, უკრაინელები და სხვა.

ჩემე აქ არ შეუდგებოთ იმაზე ლაპარაკს, თუ რატომ ასეთ სტუმართომიყოფობას იჩენდა და იქნის რუსეთიდან გადმომხვეწილებისადმი ჩემს-სოციალისტის მთავრობა, რომელიც თავის საკუთარი მუშებისა და გლეხების ყოფაცხოვრების გაუმჯობესებაზე სულაც არ ფიქრობს.

საქართველოს ყოფილი დემოკრატიული რესპუბლიკის ყოფილი მთავრობისაგან პენსიის არ ვეღებებოდი, თუმცა მე ამის უფლება მქონდა ისე, როგორც ნ. რამიშვილს და ყველა ქართველ ვარდაშეწილებს. ვიგორებდა მე ერთი კაპიტიც არ ამოლია პენსიის სახით, მოუხებავად იმისა, რომ მე თვითონ ვიყავ ჩინის ემიგრანტების კოლონიის თავმჯდომარე და თვითონ ვანაწილებდი ამ პენსიას ინგლისი ემიგრანტებს შორის. მე ინგლისელს ვერწოდებ ყველა იმას, ვისც აქ საზღვარ-გარეთ პენსიით ცხოვრობენ. ესენი, რა თქმა უნდა, ფიზიკურად ჯანსაღი ხალხია, მხოლოდ მორალურად და პოლიტიკურად ბრძანდებენ ინვალიდები, რომლებიც არ თაკილობენ ბურჟუაზიის სასურვალთ. მე კი ასეთი ნასურვალის მიღება არ მიკადრებია.

ამა დამიტკიცეთ „ბრძოლის“ ბრძენი კალმისწებო, წინააღმდეგ.

ალ. ხელაძე.

შ ა ნ ს ა ი

ჩინეთის დამონებული და ვაჭალტკავებელი ხალხი იძულებული შეიქნა იარაღით ხელში ვაშისულოყო და შებრთხოვდა როგორც თავის ქვეყნის კონტრა-რევიოლუციისა, ისე იმთავით; ვინც ხელს უწყობს და ეხმარება მის. ესე იგი უტყობ სახელმწიფოების იმპერიალისტურ მტაცებლებს და ყაბაღურას. კანტონის რევოლუციონერი მთავრობის მშითხვევითა შეტევასზე ვადასვლამ თავდაცვის მიზნით წაისულო წლის ივლისში გენერალ უხან-ფუს წინააღმდეგ, ჩინეთის რევოლუციის ბრწყინვალე გამაჯღებდა მიანიჭა და საშუალება მისცა მას უფრო მეტდრად ყწარმოებია თავდაცვა და თვითონ ვადასულოყო შეტევაზე ყველა შინაურ კონტრა-რევიოციონერ-მომხრატისტულ გენერლებზე, რასაც ბოლოს მოჰყვა ის, რომ კანტონის რევოლუციონერმა ჯარმა სათითაოდ ვადასვარა ჩინეთის რეაქციის სხვადასხვა დაჯგუფებანი: გენერლები—უხან-ფუ, სუნ-ჩუნ-ფანი, ჩენ-აუნ-ჩანი და სხვა, რამაც გამოწვია შანხაის დაცვა და მისი ჩანრეხილის ხელში ვადასვლა, ვარდა მისი უცხოელთა ნაწილისა, რომელიც ვერ კიდევ თავიდან ფეხებამდე შეიარაღებულ იმპერიალისტების ხელშია.

თუ რა შინაშეხება აქვს ჩინეთის ეროვნულ-განმათავისუფლებელ რევოლუციისათვის შანხაის, რომელიც სამარეველო და სავაჭრო ცენტრს თავისი ნახევარი მილიონი პოპულატორიატით; ეს ყველისათვის ადგილი ვა-

საგები იქნება, თუ მივიღებთ შესდელობაში იმას, რომ შანხაის თავისი შესანიშნავი პორტით მესამე ადგილი უჭირავს მთელს დღდამწიუს ზურგზე. შანხაი—ეს ჩინეთის მანქანტრია, რომელიც უაქის 400 მილიონად ხალხს თავისი უამრავი ფაბრიკებისაგან ყველგან ნაწარმოებს, რაც კი მოიპოვება უარსებლად ვაჭარობულ და ტენსერულ მოწყობელ ქვეყნებში. მთლად შანხაიში 250 საუკეთესო სხვადასხვა ფაბრიკება 450.000 სამრეწველო პროდუქტორიატით. პირველი ადგილი უჭირავს 58 ბამბოელობის ქაოკილების ქარხნებს თავისი 2 მილიონი სათავითი; რომლის ნახევარზე მეტი დღეს იაპონელების ხელშია; შემდეგ მიდის 80 აბრე-შუმის საბაიავ ქარხანა 120.000 მუშით და 70 მილიონურად მოწყობილი სასკოლო ფაბრიკა.

მაგამ შანხაის მრეწველობა მარტო საფეიქრო ნაწარმოებით არ განისაზღვრება. შანხაიში არის აგრეთვე ვებეროლი აბრუნალი, რკინის საკეთხელი და ლლალი და ჩამომსხმელი ქარხნები, რომლებიც აშხლებენ ვაჭარეთვე საფეიქრო მანქანებს; შანხაიში თამაშ გემთა საშენებელი ეტეოთია, რომელიც შობისაყო ამხალებენ რკინისგზის და ტრამვის ვაგონებს, ხიდებს, ქაშახებს და სხვა. აქ არის ქარხანა, სადაც შხალებენ მრავლებ და ტრამ-ფორმატორები, მთელი რიგი წყვილი ლითონის დამმუ-შეგებელი ნაწარმოებები.

2 ქარხანა გაეღებოდა ამჟამად ელექტრონის ლამპების, დაუსვენებელი აფორიზმები თავიანთ ნაწარმოებს და ნაწილი პროდუქციას მიღის სხვადასხვა ქვეყნებში. სწრაფად იზრდება მსხვილი თამბაქოს ქარხნებიც. 1925 წლიდან შინაბითი დღეგრძობით ამწებულა და მუშაობს 40-მდე ახალი თამბაქოს ქარხანა. უნდა აღინიშნოს აგრეთვე გერმანიის მიერ ამწებულ დიდი ცემენტის ქარხანა, 17 შუების ქარხანა, 8 ასანთის ფაბრიკა, 4 ქაღალდის, 19 ორბჭის წისკილი, უდიდესი სტამბები, რომელია შორის საუკეთესოდ მოწყობილი „კომპიუტორი პრეს“-ის სტამბა, სადაც 2.000-ზე მეტი მუშა მუშაობს, რომელიც ამჟამად აგრეთვე სტამბებისათვის სამუშაო მანქანებს, ყოველგვარ საწვინებელ ნივთებს კინოლენტებს და ჰაერს საკუთარი 100-ი კაცისაგან შედგარი ავტომატა მტარს.

შინაბითი არის აგრეთვე მრავალი ტყავის, ზეთის-სახედი, შაქრის და კვერცხისაგან დიდი დამამზადებელი ქარხნების ფაბრიკა, აგრეთვე ალბონიის ვადასამუშავებელი ქარხანა და სხვა, რომლებიც ხელს უწყობს სამშობლოდან ქალაქის სამრეწველო განვითარებას.

გარდა ამისა, ქალაქში ასეული გარაყებიან ავტომობილებისათვის და სხვა სარტანსპორტო საშუალებათა შესაცემად. ძალიან იზრდება აგრეთვე უკანასკნელ წლებში კონომრეწველობა. ერთი სიტყვით, არ არის არც ერთი ისეთი წარმოება, რომელიც არ მზადდებოდეს შინაის ქარხნებში. ასე რომ, შინაბითი წარმოადგენს უდიდეს სამრეწველო სავაჭრო ცენტრს. პირის ახლო-მახლო აუჯივრელი საკონლოს საწყობებია, ელექტრორები, კონტრაქტი და სხვა დაწესებულება შინაბის პორტში თავმოყრილი, სადაც ააოსობითაა შეჯგუფებული მეტიერთი მუშები, მოსამსახურეები და სავაჭრო აგენტები. შინაბის წარმოადგენს აგრეთვე დიდ სავაჭრო ცენტრს. შინაბის პორტის ახლანა აგრეთვე ბონდი—ცენტრალური სანაბრია მუხა ქალაქისა; აქვე ცნობილი სვერის, სადაც მალაბილი და ჩინელნი „არქანდელი აკტი“ შესვლა. შიგ შევსება მარტა ინვერალისტების წარმომადგენლები მონაწილეობს მგაღებებს, ამ უტყობიან უბანში 20-მდე საერთაშორისო ბურჟუაზიის მსხვილი ბანკებია, რომელია

შორის პირველი ადგილი უჭირავს ინგლისის ჰონკონგ-შინაბის ბანკს, რომელიც ძველ დედამიწაზე საუკეთესო შენობათა თიხებზე, ამ დღე წარმოადგენს ჩინეთში მთელი ინგლისის ბურჟუაზიის ინტერესებს და აქ ინასკვება იმპერიალიზმის ინტერესები, რომლებიც მიმართულია ჩინეთის ხალხის დამარცხებას და ეკსპლოატაციას. აქედან ეძლევა ჩინეთის მილიტარიზმის კოეფლავირი დამხმარება ინგლისის იმპერიალიზმის მიერ; ამ ბანკების საშუალებით სწამოვებს ჩინეთს კონტრარევიოლუციის წარმომადგენელთა მისიყვანა; აქედან ხელმძღვანელობს ბრტყანების იმპერიალიზმი თავის ფელტოს, აქვეა თავმოყრილი ინგლისის პოლიცია ინდუსტრისა, რუსი თეთრგარდებილებსა და ანამიტორებისა, რომლებმაც 1925 წლის მაისში ამბოხცეს ჩინეთის გაფიცული და უთარაო მუშებში დემონსტრაციის ორსი, ამ უბანში ცნობილი „საერთაშორისო“ სეტრტმენტრი, რომელიც იმპერიალიზმების კონტრარევიოლუციის ბუდეს წარმოადგენს ჩინეთის რევიოლუციის წინააღმდეგ.

შინაბი თავისი სამი მილიონი მსოფრთხილი, რომელია შორის 450.000 სამრეწველო და სხვა დარგის მუშებია, უდიდეს მწიფელოვან ქალაქს ადგის იტის ჩინეთის ხალხის იმპერიალიზმისაგან განმათავისუფლებელ ბრძოლაში. შინაბი აღმოსავლეთში მეორე პეტროპოლია, რომელშიც გადამრეწვეტი ოლიი ითამაშა ოქტომბრის რევიოლუციის გამარჯვების საქმეში სამრეწველო პროლეტარატის დამხმარებას და რომელსაც დღის თამაშობს შინაბის პროლეტარატი ჩინეთის რევიოლუციის საკითხში მთელი ქვეყნის იმპერიალიზმთან საშედრო-სასიკოხლო ბრძოლაში.

მათალია, შინაბის საუკეთესო ნაწილი, უტყობილად უბნის სახელწოდებით, ჯერ კიდევ იმპერიალიზმის უჭირავთ, მაგრამ შორის არ არის ის დღე, როცა შინაბის საუკეთესო ნაწილი ჩინეთის გამარჯვებულ რევიოლუციის ხელში გადავა ისე, როგორც მისი ჩინელებით დასახობილი ქალაქის ხელ უბნები.

ამს დასტურდება ის ცნობობია, რომლებიც ვახებებს მოაქით ჩინეთის რევიოლუციის წარმატებით განხორციების შესახებ.

უ. ჯაში.

ბურჟუაზია, მე-2-ი ინტერნაციონალი და საპარტეზული საკითხი

ისტორიაზე უდიდესი და უკეთესი მსწავლებელი ქვეყნად არ მოიპოვება, მაგრამ საუბედურით ბევრი მიღებაც იერ სწავლობს ქუთს.

როდესაც საქართველოს ვასაბუება მოხდა და ყოფილი მთავრობა ევროპისკენ გაემგზავრა, საქართველოში დარჩენილნი, დიდი თუ პატარა ყველა დარწმუნებულ იყო, რომ სულ რამოდენიმე თვის განმავლობაში, ევროპის ბურჟუაზიასა და მეორე ინტერნაციონალის აქტიური დახმარებით, ქართველ ხალხს კვლავ მწიფევილი მთავრობა დაუბრუნებოდა.

რატომ შეეშობოდი ასე? შეშობდა გვიქონდა წარსულში მავალითები, როდესაც ბურჟუაზიამ ხელი შეუწყო წერილ-ერთა საკითხი ფიხზე წამოყენებას და მის ეროვნულ დამოუკიდებლობის განმტკიცებას? არავითარი ამის მსგავსი მავალითი ისტორიამ არ იცის.

საწინააღმდეგო მავალითები, რამდენიც გნებავთ, ყველაზე უფრო აღსანიშნავი ჩვენთვის ოსმალეთის—სომხების საქითია.

ინგლისის ბურჟუაზია ძლიერ დინტერესდა ოსმალეთში მიზნადღე სომხების საქითით და თავს დევა ამ საქითის სომხთა სასარგებლო მოვარებას. ინგლისის მთავრობამ შესწლო დანაქციების დარწმუნება, რომ საქთარი იყო სომხების აჯანყება ოსმალეთის წინააღმდეგ, რთა ამით ინგლისის საბუთი ჰქონდა დასაქმი ნარევისათვის და გამარჯვებაც უზრუნველყოფილი იქნებოდა.

დაწესდებოდა ენეოგოვლად შეუდარნი შინაბის. დიფერ აჯანყებები სხვადასხვა ადგილას, სხვადასხვა

დროს. ამის მოყვა ოსმალეთის მთავრობის რბრტყისები, რეპრესიებს და მანკველუ-ა ბრბობით უკასხებს და დეტრიალად სპინელი, გაოშემგზავრე სურათი. სისხლის ზოათი გადაქცევა ის ტრტორიობა, სადაც ისტორიოდ განაწამებთ სომხები ავტონომიურ სახელმწიფოს მოწყობას ვიჭობდნენ.

როგორ შეასრულა ინგლისის ბურჟუაზიამ და მთავრობამ დაპირება „ჩინობა“?

ბურჟუაზიოლი დეტუტებით სიტყვებით გამოდიოდენ პარლამენტში სომხების სასარგებლო და ქვეყნის აწულებულ ოსმალეთის ბარბაროსობის შესახებ.

შედეგი როგორი იყო?

სომხების განადგურდენ ოსმალეთთან უთანასწორო ბრბოლაში.

რისთვის მრატყელა ინგლისის ბურჟუაზიამ სომხის ხალხს, რას გამოელოდა ის აქედან?

ინგლისს სურდა ოსმალეთის თავის გაყლენის ქვეშ მოექცევა, მისი ნახევრად კოლონიალური მდგომარეობაში ჩაყენება და მან ეთ შესწლო. ამ მიზნის განსახორციელებლად იყო საქთარი სომხთა უდანაშაულო სისხლი.

და მეტიმდე იცოდა თუ არა ქართველმა პოლიტიკურმა მოღვაწეებმა ეს? ვნამ ამ საბუთითი არ უყენებდა ბრბოდებას ქართული სოციალ-დემოკრატია და მანაკველბს საკუთარი ერის მოლაღატობაში?

კიდევ შეიძლება სომხების ბრბოლის გამართლება ოსმალეთის მამწილდ უსატრეტი რეტიმის წინააღმდეგ; მაგრამ ვერ გამართლება ბრბოლა და ისიც დაწმარევი მეთოდებით საქთარა სოციალისტურ ხელისუფლებს

წინააღმდეგ, ასეთი ბრძალის წარმოება ორნაირი მოღალატეობის ჩადება, სოციალიზმისა და ერის წინაშე ოსტატული-სომხეთის ისტორია ვერ გამოიყენეს ქართველი ხალხის ყოფილი ბელმდებანლებმა. წარსლის მთლად იაღეს თვლი და შიდაჯალა აქ სამკეტივამაც დაიბნენ.

მაგრამ გამოსახულებაზედ ქართველი-დამხრანი პოლიტიკის შედეგები, 1974 წლის ავგოსტოში დაღერილი სისხლი მანაც უნდა ყოფილიყო საგმობისი.

ბოლოს მინაც არ უნდა ყოფილიყო დაუჯერებელი, რომ ევროპის ბურჟუაზია თითონ ყავს პატივა ერები მონახის, კოკლეგარ მათ ზნალო თავისუფლებისათვის სისხლში ახარბს და ჩუენი გულსათვის ნეკიდანაც არ გაიღებს სისხლს.

შეიძლება მხოლოდ საქართველოზე ლაპარაკია საქამა?

მაგრამ სომხებზეც ხომ ბევრი ილაპარაკეს, სხვა პატარა ერთა „გაბედნიერებაზეც“ ხომ ბევრს ლაპარაკობდნ.

მაგრამ ასეთი ლაპარაკის ფასი ყოველგან და ყოველთვის ერთი და იგივეა.

თუ დღეს ბურჟუაზიის იდეოლოგები საქართველოს ახსენებენ, დროგამოშვებით, ეს მხოლოდ საქართაო მიზნებისათვის, რათა საბჭოთა კავშირთან მოლაპარაკების დროს კონკრია იქონიონ ხელში, არც მეტრ არც ნაკლები. ასეთია ბურჟუაზიის რილი წერილი ერთა განთავისუფლების საქმეში საზოგადოთ და კერძოთ საქართველოსათვის ვერ უღალატეს ის საქართველებს.

ჩვენ ბურჟუაზიაზე ლაპარაკში დადივიწყეთ. მენშევიციურ ენით რომ ესთქევათ, საქართველოსა და მთელი კაცობრიობის „მესია“ მეორე ინტერნაციონალი.

შეიძლება ამ „პატივიდელ“ ორგანიზაციის შექმნა საქართველოს „გან“, „სუფლება“ და ფუქვი არ იყო მასზე იმდლის დამყარება.

— ვაზმოთ.

— არის თუ არა ისტორიაშიმ სადმე ისეთი ფორცული, სადც მეორე ინტერნაციონალს გამოვიჩინოს ბრძოლის უმარა?—აა.

მეორე ინტერნაციონალი მოწყობილი იყო აქტიური გამოსვლიყო მსოფლიო ომის დასაწყისში, შევიდარიობის პარალელურათა ოპოზიციის და ოპისათვის ომი გამოცხადებია, იმპერიალისტური ომი სამოქალაქო ომით გადაექცია.

— მოსურვა მან ეს?—რასაკვირველია, არა.

პირიქით, მეორე ინტერნაციონალის პარტიები, საკუთარ ქვეყნების ბურჟუაზიის ამოუღდენ გვერდში და მსურველი მონაწილეობა მიიღეს მუშებისა და გლეხების ქმედში.

ოპის შემდეგ მეორე ინტერნაციონალის წინაშე წამოიჭრა დილიამ საზღომოყო ძალაუფლების ხელში ჩაგდება და ბურჟუაზიული მეთურების ნანგრევებზე სოციალისტური მეურნეობის მოწყობისა.

შ ო რ ა ვ ა ნ ი ს მ ა ზ რ ა შ ი

შორანის მახრაში მოგზაურობის დროს ჩხარის რაიონში მომიხდა ყოფნა აქ მოსხენების გაცეთების მიზნით... მინდა სოფ. ჩხარის შესახებ ჩემი შთაბეჭდილება გავუხიზიარო „ახალი გზის“ მკითხველებს.

სოფლის ძალიად სერვო სდავს ძველის-ძველი ტბაირი, რიბელეც ფორმით ნაეს ჰეავს. ჩვენ არ შეუძლებით ამ ტბაირის აღწერას; ეს არქეოლოგიების საქმეა და დეე მათ ასწერან იგი. მაგრამ ჩვენს ყურადღებას აქ იზიდავს ის ოთხმდელი ვებერთილა რამოდენიმე საწოლიანი ურბილის ხეები. ამ ჯემის ტყე თანდათან ისობა როგორც ჩვენში, ისე თითქმის ყველაფერ. აქ კი რაღაც სასწაულით, აღზდა მითი, რომ ცეღისიის ეზომში დგანან და ძველი ხალი მათ ხელს არ ახებდნ. შენახანდა, გადარჩენიათ აღმობინის გაუმჟღავნო თვალისა და ხილს. ეს ხეები მით არის ვიდრე შესანიშნავი, რომ იმთავან ჩვენ შეგვიძლიან მივიღოთ უამარეი თესლი და მთელი ტყეები შეგქმნათ ამ

მეორედ რა ქნა მან? ქვეყნის აღსადგენათ კვლავ ბურჟუაზიის მოუწოდა და იქაც კი, სადაც თითონ იყო გამაგრებული, მონახივით ბურჟუაზიის დაუთმო.

მეორე ინტერნაციონალი მოწამე იყო, თუ როგორ ეხებოდათ სული კოლმონიერე ერთეს იმპერიალიზმის სასტეებში, მაგრამ იყო შემოებრა, გარდა საპარამენტო სიტყვებისა, საკმით გამომხატურობდა ჩაგრულ ერთა გმინაზე.—არასოდეს.

როგორ გამოქმნაო მეორე ინტერნაციონალი საქართველოში მოხდათ ავგოსტოს სუბერტებს? ისეთივე „მბოლი“ სიტყვებით, როგორც ბურჟუაზიაში.

როგორი სურათის მოწამენი ვართ დღეს?

საუკუნეების განმავლობაში დამონებელი ჩინეთის მშრომელი ხალხი თავგანწირულით იბრკვის ეროვნულ თავისუფლების მოპოვებისათვის. ევროპის და განსაკუთრებით ინგლისის ბურჟუაზია ყუმბარების ცეცხლში ხეყვს ჩინეთის ქალაქებს და ლაშობს სისხლში ჩახარის ჩინეთის ხალხის ეროვნული შორაობა.

რას ხვდებიან და მისი მეორე ინტერნაციონალი.

ამ დღებში მოხდა ინტერნაციონალის ბიუროს სხდომა, სადაც იგიღალატეო თანაგრძნობა გამოცხადდეს ჩინეთის ხალხს და მოუწოდეს სოციალისტურ პარტიებს მსურველი სიტყვები წარმოსთქვენ პარლამენტებში. არც მეტი, არც ნაკლები.

რას იმნახავს ეს?

იმ დროს, როდესაც ჩინელი რევოლუციონერები სისხლიდან იცლებიან, ლაშობს სიტყვებია საქმარის? ვალდებული იყო თუ არა მეორე ინტერნაციონალი და მისი უძლიერესი ინგლისის მუშათა პარტიის ხელი შეეშალა ჩინეთი ინგლისის ჯარების ვადასმისა და ყუმბარების გახანებისათვის?

ვალდებული იყო თუ არა მოწოდებია ინგლისელ ჯარისკაცთა და მებლუარებთათვის არ გაესაზრბათ ჩინელ რევოლუციონერთა წინააღმდეგ ყუმბარები?

მაგრამ რას მოსთხოვ უხერხულობა და უილაჯო ორგანიზაციებს. სრულიად დირცხელი სახელწოდება მიეკუთვნა ევროპის სოციალისტურ პარტიებს „ბურჟუაზიის უფსაღე დამაბეჭეა“.

და განა ამის შემდეგ უფლება ჰქვს ვისმეს გარდა ერთს და სოციალიზმის მოღალატისა, ქართველი ხალხის ყურადღება ეცროპის ბურჟუაზიისა და მეორე ინტერნაციონალისადექ მიაკურს? რასაკვირველია, არა.

დაის, ქართველი მშრომელმა ნახზმა საესებით სწორი გზა მონახა. მან სრულიად საშაოთიანად დაუკავშირა თავისი დელი ოქტომბრის რევოლუციას, ამ ჩაგრულ ერთა ერთადერთ დამცველს და სოციალიზმის მებადირატრებს და ჩვენ ღრმად გვიწმა ქართველი ერის ამ გზით საბოლოოდ გამარჯვება.

ა. ჩაჩუა.

ძვირფასი ხისა. ამ საქმეს, ჩემი აზრით, სერიოზული ყურადღება უნდა მიაქციოს მისუდმოქმედის კომისიარტში. საჭიროა, რომ ეს ძვირფასი ხეები დაცულ იქნენ, რომ მათ ხელი არაიენ ახლოს. და შეინახონ როგორც სათესლე და თესლიდან კი მოაშენონ ამ ჯიშის ხე შესაფერადებლებში.

ამ ხის მასალიდან აკეთებენ ძვირფასი ავეჯეულობას და იგი ყველა ხეებზე, გარდა ზნისა ძვირად ფასობს ხაზარზე; მისი მოშენება დიდ შემოსავალს მისცემს ადგილის პატარონს.

არც ისე დიდი ხანია მას შემდეგ, რაც ამ სოფლის მონადირეები ჩინებელი ტყეები იყო, ახლა კი თერობს ქაჩადა. ისი კივის თავითი არის მოტოვებული და სოფლის მონადირეების მიმდგარი ყამირი ტყეები, ეს უნდა მიიწეროს ჩვენს ველურობას; ჩვენ ესპანობ ტყეებს პოდაბირ ველურობებით და სულაც არ ვეჭვობთ იმაზე, რომ ეს ჩვენთვის

მრავალნაირად არის მავნებელი. ეს იწვევს წყლების და-
შრობას, გულევებს და სოფლის მეურნეობისათვის მავნე-
ბელ რაივნებს. ჩვენ კი შევხვალვართ იქნებეთ ამ ჩვენ
მეგობრებს და ბედობრებს წყარო ტყვეებს და როცა მუ-
ნების დასაბურავებულო რისხვა გვახდებდა თავზე, გუწუნ-
ნებით თითქო ჩვენ აქ ვიპოვეთ შუაში არ ვყოფი. მოკროლ
ტყვეში ვუწევით აბრუტყვეს, რომლებიც სულ ერთი-
ბად სპობენ ხეების ახალ ამოსულ კლოჩებს და ხელ-
ში გვარჩენენ სახუდამათ ვაბრობუტული მთები, რომელ-
სკი ერთი არ წყლივებს მამა-პაპური სანხისთი კიდევ მი-
ცხვიათ, მაგრამ ჩვენ მთიი შეგვიძლიან ვისაგებლობდ
შოლობდ სულ ჩაბოღვინებ წყლი. შუძებდ კი მას ჩამო-
რეცეს ნიადაგი და ეს გუმიან ჩვენი მარჩენალი შივი
დღეს წარმოადგენს უბრალო ხროვას, რომლებიც არაივი-
თარს საჩვენებლობას არ იძლევა და არც შეიძლება რადენსე
რამე საჩვენებლობა მოგვცეს.

ა გარემოების უფროდებდა უნდა მივაქციოს იმავე მი-
წადობუქმების კომისარიტება და ყველაფერ უფრო თი-
თარს ადგილობრივმა გლეხობამ მათ უნდა შევიზონ, რომ
ტყე ავტოკლებელი საქორთო სოფლის მეურნეობისათვის
არა მარტო როგორც საშენი და სათხარბ მასალა, არამედ
ისი შწინის მეურნეობისათვის აუცილებელ ჰავას, იძლევა
ზომირს სინესტეს რის უქსათაიც შეუძლებელია სოფ-
ლის მეურნეობა.

აქვე, იმავე ეკლესიის ეზოში არის ძველი დროიდან
დაირჩეობი დიდი სამ სართულიანი კოშკი, რომელიც
ძალზე გვიძივს ნერვისს პრაცესს. კარგი იქნება თუ
ადგილობრივი მეტორობლები ეცდებიან ამ ძველი შე-
ნახვისა. ვიპოვრებთ მისი დაწერილები შესწავლა მიტ
ნორების საშვე, მაგრამ იგი უბრალო მომავლიათის შესე-
დითაც წარმოადგენს დიდი იორებლობის: ნაშენი დიდი
ზომის თლილი სისკვან და ანჰუკუნა საუბრებო ძვილი
ჭაბოლო შექნაწამა. კოშკს წყნადან აქვს კარბათ შე-
ხახხელი კეპი (ბი). რასაც აყვარებთ მესამე სათიულენი-
ზედა სათიულეში არის კარბათ რეკლეს სათოფერე-
ბი. სწან ეს კოშკი ყოფილა ძველად ამ სოფლების მეტო-
რებმა თავისუფალი.

მაგრამ დაუბრუნდით დიდი ტყობს. შორაბნის მარ-
ბის დასახლობელ რაიონებში და ნაწილობრივ ქუთათის
მარბის თიებში, როგორც არის: ნაწილა, სიმავალი. თერ-

ჯალია, თავასა და სვიორ, სრულვებით აღარ მოიპოვებენ
ტყეები. ხალხს სურს, გლეხები იციან ამის გამო და ის სი-
გვო მოუდევრებიოთ; ოთხ ივესკლბონ ტყეებს მოცხეას
იხ ადგილებში, სადღე სულ დიდი ხანი არ არის, რაც
იგი თავისი ხელთ გაიანახავს.

ამვე რაიონებში შეგვხვდები თრ-სამ სასიამოვნო გა-
მონაკლისსაც, არიან თათო-ბოროლა იმეთა გლეხები, რომ-
ლებიც (ცილობენ თათის პატარა ადგილებზე მცხები მო-
აშეობან.

საეკირველია, რატომ ასეთ გლეხებს არ მამაცენ მათი
მეზობლები ვი თუ ცდებნ მტყუბნთ დაბრინი, რომელიც
აღამიანს მათზეთ ანუ თანსავეებს. მათიშენმა მამბავა რანგე-
ლად იცის და ჩვენ, გლეხები კი, ამ ყოფილ სასარგებლო
უნარსაც მოკლებულნი ვართ. ამა რატომ არ ვბამათ უფ-
რო შეგებულნი და ქვეიან მეზობლებს. და რომ არ ვბა-
მად და ისევ იქვე მამა-პაპურათ ვვინდა ვიცხოვროდ ამ
ძიდი რეკლესიის შენდებაც, ეს აშკარაა.

მეგალითების ძებნა დიდ ხანს არ დაგეპირდებ. ავი-
დელი თუნდაც ერთი შედარებაც გარე-კახეთში არის სო-
ფელი სართილთა, რომლის შუა გულში ვაღის ფარეო
და სწორი შერა-გზა, რომლის ნაბირობებ ცხოვრობენ ნე-
ტური კოლონიების. საუბრობო სახლები, სუფთა და კო-
შქია ვხუბები. შესანიშნავი წყალი. ამ გვიბიოთ, რომ ნა-
მდვიელ სუფთა და მკურნებელია და გარეთი ქლაქში
ვართ. გაიწვეთ ცოტა იქით და შედინარო ქართულ სო-
ფელში... ტალახი და კიდევ ტალახი. აქ ყოველ-
ვან უსუფთოობაა გამრეხებული. იმავე ქუჩის პირად რა-
დაც უბედური ჩინა-მბო ქაჩნახები. მობარძნულ-მობარძ-
ძული მიწებები; ყველაფერი უწეწა და ულახავია. ეს გე-
რჩანვლები აქ არიან უკვე რაბოღინებო ათილთა წყლიწი-
და მართს საცამოთხ ამდენ ხანს უმეფობა მათიაის
ჩვენ გლეხობას და (ოცა მათც) გავუშვარობსიტოა თავისი
შდგომარობა. მაგრამ სამწუხაროდ იგი აქამით არც ე-
დადფიქრებულა ამაზე.

განახლებული ჰეყყანს განახლებული პატრონი ესა-
ჭიროება. თუ ჩვენ ძვილებულად წუწმვენი ვიქნებით და
იქიდან გამოსვლას არ მოვიტყოვებთ. გერკათარო რევი-
ლიოცია ვერ გვიშვებოს.

ლაკერნტი ვებრაშვილი.

სახალხო განათლების

უფშველია, რომ სწავლა - განათლების საქმეში ჩვენ
დიდი მიღწევები გვაქვს. სასკოლო ქსელი თანდათან თარ-
თობდება, მაგრამ მარტო სკოლების რიცხვის გადიდებაში
არ გამოიხატება განათლების დარღში ჩვენი მიღწევები;
სრულიად გაორღვნა ძველი ჰუმანიტარული, უჯეთ კი
სოხოსტრული სკოლა ახალი ცხოვრების მიერ წამოყ-
ნებულ პრაქტიკებისა და მოახლოების მიხედვით;
სრულიად ამოვიდა ის უფსკრული, რომელიც არსებობ-
და სკოლასა და ცხოვრებას შორის.

როგორია მინც კონკრეტულად სახ. განათლების
ფორმებზე ჩვენი მიღწევები? ვაღიარებოთ ცილხობი:
ამჟამად არსებობს სულ სხვადასხვა ტიპისა და სადები-
რის 2,053 სკოლა. ცხადია, სკოლების განმარტებისათს,
ერობა სარტნობოდ გაიზარდა მისწავლეთა და მასწავ-
ლებელთა რიცხვი. ამჟამით ითვლება სულ ყველა სკო-
ლებში 286,654 მოსწავლე, ხოლო მასწავლებლებთა რე-
ხვი კი უდრის 10,706 კაცს. დასახლებულ სკოლების
სავითო რიცხვიდან ვუკან: პრეფესორთა — 26, ტერნი-
ტეზი — 33, გლეხთა ახალგაზრდობის სკოლა — 22, პრე-
ფესორინული ტერტეზი — 22, სასოფლო - სამეურნეო
— 12, საქორწინო - საღებრიო — 8, ხოლო უმიალონი —
4, 1,831 — კი არის სხვადასხვა საფეხურის შრომის სკო-
ლა. ე. ა. ოთხწლელი, მესწწლელი და ცხრაწლელი.

განათლების კომისარიტის მიერ შემუშავებული
გეგმის მიხედვით განსწავლეთა მომავალი სამოსწავლე
წილად საყოველთაო მარეობდაწყებიანი სწავლების შე-
პობლება; ეს გეგმა მუვე დამტკიცებულია რესპუბლიკის

საქმე სამართებულში

უმალოსი ორგანოების მიერ. განსახლებული აგრეთვე
სკოლების რიცხვის გადიდება 60-დ.

როგორია თეთილეთი დასახული სკოლების სავითო
სახე, რა მოზნი ან რა ნაკლი აქვს მას? ოთხწლდის მონა-
ნი ცხადია, აქ წარმოებს მხოლოდ წერა-კითხვის სწავლე-
ბა; აქ მრედაგობარ ნაკლად უნდა ჩაითვლოს ის, რომ
სწორით ერთი მასწავლებელს უსდებდა 2—3 ჯგუფის სწავ-
ლებს; ცხადია, ასეთ პირობებში ვერ იქნება მასწავლე-
ლის მოქმობა ნაყოფიერი და მიზანშეწონილი; ასეთ პი-
რობებში ჩაყენებულ მასწავლებლებს ბეგრს ვერ მოვი-
ხვით; ვერ არის აგრეთვე ოთხწლდის მღვიმარობა და
მემკვიდელებელი სავითო ხელსაწყობისა და სახელმ-
ძილანელობის უქროლობის გამო, სწორად არ უყვარა
ავეჯელვობა და შეწინა, მიუხედავად იმისა, რომ მი-
დინარე სამოსწავლო წლისათვის შეეკრებულ იქნა ოთქმ-
ნი 1 მეთახელი მსწერებელი ტიპის სასკოლო წერლობა
სა და ავებულ იქნა 30 სკოლათა ახალი სასკოლო შე-
ნობა.

სინებნულ სკოლების არსებობაში დიდ და უშემატრეს
ნაკლად უნდა ჩაითვლოს ისიც, რომ მასწავლებელთა
კდარი ვერ არის საკმარე ვაწირობები და მომზადებუ-
ლი, მათი კვალიფიკაციონ მეტად დაბალ დონეზე სტდამისა
წავლებელი სული და გულია სკოლის, ამისათვის ის თუ
უფროსია, ვერავითარი ხელსაწყობი და შეწინებთ ვერ
წასწესეს წინ სკოლის მუშაობას; ეს კარგად იცის ვანათ-
ლებლის კომისარიტებიც, ამიტომ არის რომ ის წახვლეო-
ბითი აწყობს ხოლმე თეთიელ მარბიში პედაგოგურ

კურსებს, შირთავს ხოლმე აგრეთვე კონფერენციებს და ექსპერტიზებს საცდელ - ნაწივიტელ სკოლებს გასაღმართა, მაგრამ ეს არ კმარა, საქართველოს მასწავლებლის მოსამზადებლად უფრო კარგინაშობი და გადამტკიცელი ზომების მიღება; კონფერენციების და ერთ თვიან კურსების მომზადებად მასწავლებელს ბევრ ცოდნას ვერ მიეცემო.

რაც შეეხება მე-2 საფეხურის სკოლას, მართალია, ჩვენ თავში ვხედავთ, რომ მიზან და ვარაუდებსა, აქ მველი ჰუმანიტარული სკოლის, საბავშვო სკოლების გვიან რაოდენინი ათასი ახალგაზრდა გამომავალი სკოლებიდან უკანაქრელ წლების განმავლობაში, მაგრამ მათი რიცხვის 90 პროც. დარჩა სკოლის გარეთ და მამასადა-მე სრულად უსაქონლად, რადგანაც ამ სკოლას არ მოუცია მათთვის არავითარი პრაქტიკული, სპეციალური ცოდნა. ცხვირული გამოსყიდვად; მაგრამ ამ გარემოებასაც მიუხედავად სათანადო ყურადღებას: შემუშავებული იქნა მე-2 საფეხურის შრომის სკოლის ორგანიზაციის გეგმა და სრული იმედი შეგვიძლია ვეთანხმები, რომ მომავალში ის სასტიმომ შეცუვლის თავის ძველ სახეს და დამყარდება ახალ პრინციპებს, რომელიც სკოლართი იქნება დეკავტიზებული ჩვენი თანამედროვე ცხოვრების პირობებთან და მოთხოვნილებებთან.

რაც შეეხება შეიძლება, აქ მიღებულია გადამტკიცელი ზომები, მათი საქონისა - სადარბაჯო სკოლებთან გა-დაკვეთების მიერ, ხსენებული სკოლების სოცლის მიერ, ნაწილის პირობებში, თავის შემოუბრძას სოფლის მეურნეობაზე იმედავებს, მართალია მას გვიან კიდევ ზოგადი განათლების სახე აქვს, მაგრამ ეს განათლება დეკავტიზებულია სოფლის მეურნეობისათვის.

რაც შეეხება (ხრანის) აქ მოხდა ნაწილობრივი სპეციალიზაცია, იმის და მიხედვით, თუ რა დარგის მუ-შაგების მოსოციალიზაცია აქ უკანაშეიძლება, სა-

დაც სკოლა არსებობს; შემოღებულია შემდეგი პროფესიონალური განხრები: პედაგოგიური - 20, კომპოზიტორული - 13, სამეთაო - ადმინისტრატორული-4, სა-სოფლო - სამურეხონი - 10, პოლიტ - განათლებების-4, დღეგებო - ტექნიკური - 2.

გვლებია ახალგაზრდების სკოლის დაარსება ნაკარ-ნახევია, ჩვენი მეთურების საჭიროების მიერ; მისი უშ-თავრესი მიზანია, მოამზადოს ახალგაზრდა გლეხებსა იმ დონემდე, რომ მან შესძლოს აქტივობა ჩვენი საერთო აღმშენებლობისა და მეურნეობის საქმეში; ეს სკოლა ამა-ზადებს ამაღლით კვალიფიკაციის ტრენინგებს.

ტრენინგებს კი სპეციალისტების მიხედვით იყოფა: სა-სოფლო - სამეურნეო, - 8, პედაგოგიური - 12, სამ-რეწველო - ეკონომიური - 8, ქიმიური-1, ინდუსტ-რიალური - 3, ელექტრო - ტექნიკური-1.

მოყვანილ კითხვიდან და ნათქვამიდან ნათლად ჩანს ის დიდი, აგრანდიული მიღწევები, რაც საბჭოთა ხელისუფლებამ ექვსასობილი განათლების დარბო.

დასასრულად აქ შევიძლია არ აღინიშნო, გან. კო-მისარიატის ის დიდი ყურადღება, რომელიც ის იჩინებს აგრეთვე სკოლის ასაქმად აღზრდის საქმეში; ამ მიზნით არსებობს რაოდენიმე ხანძარი ბალები და სახლები, სა-დაც ეყრება სამიურეხლო გურ სრულიად ნორჩი თათბის სკოლის 1 საფეხურისათვის მკვიდრ ნიადაგზე მოსამზა-დებლად.

ფინანსურად დღეგებოლო ბავშვების აღსაზრდელათი კი არსებობს ავეჯალის ახალგაზრდა 100-სათე ბავშვთათვის, კოჯორში - 3 ახალგაზრდა, ექვე არსებობს ახალგაზრ-დურებისათვის ჩამოყალიბებული ბავშვთათვის და უპატრონი ბავშვთათვის კოლექტორია, რომელშიაც დღეგებო გვიან 16.000 უპატრონი ბავშვი.

გ. მ. გ. ნ.

ისმისი ბრძანება რაჭვის გავრცელებულია და მისი პრინციპების

თამაძალ შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენი მახრის სახა-ლები მეურნეობაში და მის ეკონომიკაში, თუ დღეს არა მომავალში მართკ, სატყეო მეურნეობა და მისი რაციონა-ლური გამოყენება დიდ როლს ითამაშებს.

ტყეების სივრცე რაჭვაში 75.000 დეს. უდრის, რაც მთელ მახრის ტერიტორიის 29 პროც. შეადგენს.

ჩვენი შემადგენლობა უზარმაზარად ჯიშო-სა და საკმაოდ მაღალი ხარისხის, მაგ. აქაური ნახეი შე-სამშენებო ველების ფენების ხშირია და უსორო დალაგებით, მეტად კარგი ჯიშისა ფენები და სხ. რომელიც ხარისხით აო ჩამოყალიბება ამერიკულ და ნორვეგიულ ჯიშებსა ამტოვს მისი სამრეწველო მნიშვნელობა დიდად და ექ-სალოატაცია მეტად ხელსაყურია, რომ ამ გარემოების რამდენად ხელს არ უშლიდეს უგზობაში.

არა ნაღვლი მნიშვნელობა აქვს მახრის და საოფ-ლის მეურნეობისათვის სატყეო მეურნეობის რაციონალური გამოყენებას. რადგან გარდა სამრეწველო მნიშვნელობი-სა მას დიდი გეოლოგიური და კლიმატური მნიშვნელო-ბაც აქვს, რაც თავისი მხრივ გადამწყვეტ როლს ითამა-შობს სოფლის მეურნეობისათვის.

უმთავრესად ზემოაღნიშნულმა გარემოებამ დააყენა რაჭის სამომავლო იმ აუცილებლობის წინაშე, რომ ეს დიდი საშუალოთიან აულო ხელში, და თვითონვე გასდო-ლოდა, რაც წინაშეობით იქნა შესრულებული.

ტყეათა ექსპლოატაციას სამაღასკომში მოკიდა ხე-ლი 1922 წლის ნოემბერში, რისთვისაც საქართველოს სახე-კომსაბუკოს დადგინებით მან გადაცემა ქუთაისის ხე-ტყის ქარხანა და ასეთივე ქარხნის აპარატი, რომლითაც ამხვეული იქნა ქარხანა ხარის თვალზე, მაგრამ ეს საკმა-ოდ არ არ იყო, საქართველო დასავლეთი და კვალიფიკაციური (ამ საქმეში დამუდომებული) ძალები. რის სიმკობრესაც ათმასკომი განიცდიდა, მაგრამ ყველა აღნი-შნულიან დაბრკოლებანი დაძლეული იქნა და 1926 წლის 1 ოქტომბრისათვის აღმასკომს ჰქონდა:

ხე-ტყის სახეობი და ხე-ტყის საწყობი და დამამზადებე-ლი რუმბეტები სხვადასხვა რაიონებში 86 მუშა-სამაშინე-რითათ

ამ რიცხვში არ შედის ცვალებადი დღეგებო მუშები და ტყეში მომუშავეები, რომლებიც ხშირად 500 კაცს აღემატება.

1925-26 საოპერაციო წელში დამამზადებელი იყო ნედლი მასალა 653,297 კ. გ. გათვალისწინებულ გეგმა შესრულებული იქნა 80 პროცენტით.

დაიხარჯა ირივე ქარხანაში 238,097 კუბ. ვერ.

გეგმის შესრულება 60 პროცენტით.

1925-26 წელი უნდა ჩაითვალოს ამ წამრწყების სა-კულთაი ფხვხ დაღობის ხანა, რაც თავდობა აღნიშ-ნული წამრწყების მდლარ პრესტიჟებისა. ამ წელს მას აქვს საბრუნეობა თანხა 5.000 რუბლ კაპიტალური შეეეთე-ბა გაეუტყა ქუთაისის ჟარხანას, რისვეც დაიხარჯა 23,404 ხანელი. გაყვანილი იქნა გზები და ხიდები აჯარა-კებში, რაც აგრეთვე დაედა დააუზოლებათ 16.300 მან. გააწინა ჩამოყალიბების სასოცრებელი ბინები, რომელ-სედაც სამი წლის განმავლობაში დაიხარჯა 26.310 მან. ანაირათ მან მოამზადა ყველა საქართველო პირობები, რომ-გორც ქარხანის წყაუციერებისათვის, ისე მათი ნედლი მასალის უზრუნველყოფისათვის.

დასასრულად რა სათერმენტაციო პერიოთი, მიმდინარე სამეურნეო წლის სატერმენტაციო გეგმით ქარხანა დახერ-ხავს 400.000 კადრატული ვერსოში და აგრეთვე დამაშა-ზადებელი რაიონში დამამზადებელი იქნება ნედლი მასალა და ჩატბოლი ქარხანისათვ 753.615 კუბ. ფუტბ. თამა-ძალ შეიძლება თქვას იმისა, რომ აღნიშნული გეგმა ბრწყინ-ვადი იქნება შესრულებული, რასაც ამტკიცებს წლის პირველ კვარტალში შესრულებული მუშაობისათვ ჩვენ გვაქვს გეგმის სრული 100 პროცენტით შესრულება.

მოხუბდათ ყველა ჩამოთვლილი დაბრკოლებისა აღნიშნული, მრეწველობა ასე იხრებოდა.

დატა	პროდუქციის და- ზალიბა (დაიდენობა)	მოგება (მაკეთებში)
1922-23-24 წ.	102.946	43.862
1924-25 წ.	173.926	19.902
1925-26 წ.	384.313	32.425

თუ აღნიშნულ ზრდას გადავიტანთ პროცენტებში და 22-24 წ. ციფრს მივიღებთ, აქაც დაინახავთ მყიდვე სუ-
ბიუს:

1922-24 წ.	100 პროც.
1924-25 წ.	169 პროც.
1925-26 წ.	373 პროც.

თუ შეხვედვით ხშირ მივიღებთ, რომ ასეთი მიღვე-
ლე რიცხვი არის აქ თვის პროცენტული ზრდა ცხადია
ბევრად მეტი იქნება: შემოღწეული განმარტებანი საქ-
მობისა იმის დასამტკიცებლად, რომ აღნიშნული წარმო-
ების ყოველწლიური ზრდა უზრუნველყოფილია.

ამავე საოჯახიზაციო პერიოდში მან მისცა რაჟის
სამაღმასკომის ადგილობრივი ბიუჯეტის ანარიტების სა-
ხით 52.000 მანეთი.

ეს ფაქტი კი იმას გვეჩვენებს, რომ რაჟის სამაღმასკო-
მის ადგილობრივ ბიუჯეტს ტყის მრეწველობის სახით
ცერება მეტივე დასახიდობი საფუძველი.

რაჟის სამაღმასკომი ტყის მრეწველობით ანსორცე-
ლობს 4 მთავარ მიზანს:

- ა) ტყეების რაციონალური მომხარება, მისი გვემე-
რი გამოყენება და ტყის მოწინების უზრუნველყოფა
- ბ) ადგილობრივ ბიუჯეტის განმტკიცება-გამარება.
- გ) საუბრაჟო აქტივის მომხარება, რაც ხელს შეუწყ-
ობს ახალი წამოწყების შექმნას.
- დ) საშუაოს მიერა რაჟის მშობელ ვეგზობისათა-
ვის, რომელიც სამუშაოს საძებნელად მიდის მთების
იქით.

როგორც უკვე აღვნიშნეთ სატყეო მრეწველობის გა-
წეობა რაჟის მახზისათვის აქვს დიდი ეკონომიური
ნიშნელობა.

ის გამოიბნა, რომ ჩვენი რაჟის 75.000 დესკანა
ტყე უბრალოდ არის ხიბისათან შიშვარია, რომლის
სამაღმასკომი მნიშვნელობაც დილია. შისასობიგელს სიის
ტყის მრეწველობაში მოსაბოობის მასობათა ჩამამს,
რასაც დიდი ეკონომიური ნიშნელობა აქვს.

როგორც ცნობილია, ტყის მრეწველობისათვის სა-
ჭიროა წინასწარი დიდი თანხის დახარჯვა-გზების და რი-
დების გაკეთება, მღისარების გაწმენდა, წარმოების მექა-
ნიზაცია და სხვა რაც შესაძლებელს გახდის არა მარტო
ხე-ტყის მასალის დაზიდვას, არამედ შესაძლებელი იქ-
ნება ქალაქლების და სხვა ქიშიურ პროდუქციების წარ-
მოება ხე-ტყის მასალებისაგან, ზეთის საღებავების და სხვა
ასეთების გამოება და სხვა მრავალი.

წარსულში რაჟის ტყეების ექსპლოატაციის მწარმო-
ებებს (დადეგილი, მოსეშვებს და სხვა) არ ყოფნილია
კაპიტალი წინასწარ ხარჯების გასაწმენდა, ისინი მხოლოდ
მღინარე რიონის და შარა-გზების ასლო-მბოლო მიმებზე
სჭირდენ ხეებს, რაც შეეხება ზვიდან და მღინარეებიდან
დაშორებულ ტყეს, იქ ისინი არც კი ეკარგებიდენ.

სამაღმასკომი კი გათავალისწინებულ აქვს რა და წა-
რმოების დიდი მომავალი ამ საკითხს უღდება ათეული
წლიობის პერსპექტივების გათვალისწინებით და ნაქლება-
თაა დანერტრესებელი ყოველილოურ თუ ყოველწლიურ
მოგებით.

თუ ასეთი წინასწარი ხარჯების ვალების შესაძლებ-
ლობა სამაღმასკომს ექნება წლიოდა რაჟის მახზის
ტყეებში შეიძლება სამრეწველო მიზნით მოიჭაროს ორი
მთლიანი კუბ. ფუტზე მეტი, რაც არამც თუ ხარბოს არ
მოუტანს რაჟის ტყეებს. პირიქით ასეთ განტვირთვის მოა-
თხოვს თვით ტყეების ინტრესის.

ტყის რაციონალიზაციისათვის სამაღმასკომის შემოაზო-
ბა რისაზორგობა ტყის გეგმიურ მოჭარბაში, იგი ამვე დროს
აწარმოებს მუშაობას ფერკლების მასკრეეებელთა, რისი-
ვისაც მან უკვე შემოაქავა 40-დსენტიმეტრ ფერკლები და
შეუდგა მის ატყეებას, აგრეთვე ტყის არსებელი ფონ-
დის შესანარჩუნებლად მან აკრძალა ტყეებში თხების და
სხვა საჩილის მოგება.

სამაღმასკომის აღმასრულებელი კომიტეტი თ:ს.ს. მოშო-
ბას სატყეო დარგში არ განსაზღვრავს ხე-ტყის დაზარა-
ლებით, ის პირველ შესაძლებლობისათვე მოაწყობს წარ-
მოებას, ზეთის და სხვა ქიშიურ პროდუქტების დაშუშა-
ვებას.

შალ. კელიძე.

მ ც ი რ ი გ ა ნ მ ა რ ტ ე ბ ა

უკრნალ „ახალი ვაჭარს“ მე-10 №-ში მოთავსებულია
აშხ. ა. ჯაღატკირაის წერილი: **„ერთი მტიციფნული საკით-
ხის გამო“.**

ავტორი ენება საბჭოთა ხელისუფლებას და მმარ-
თელი პარტიის საქმიანობის საქართველოში, ხანგასმით
აღნიშნავს, საბჭოთა ყრილობების, მთავრობისა და სავრო-
ლდ ცენტრალურ ორგანოთა დადგენილებას და მთავან
გამომდინარე სისტემატურ განკარგულებებს ჩვენს და-
წესებულებათა გაერთინების შესახებ. ავტორი ამბობს,
რომ ამგვარი დადგენილება, ამ ყველასათვის საქობროლო-
ტო და მტკიცე საკიობის შესახებ საცხებობს არ ხორციელ-
დება ჩვენს ორგანოებში. ზარალი მიუძღვის იქ წერილებსა
ჩინოვნებს, რომლებიც წარმოადგენენ სოციალიზმისა
და ინტერნაციონალიზმისათვის სრულიად უცხო ელემენ-
ტებს და რომელნიც ვერ კიდევ გაუცნობილნი არიან
ძველი რუსიფიკატორული მთავრობის, მოკალათებულან
დაწესებულებებში და არამც თუ ენმარებიან მთავრობასა
და მმართველ პარტიას გაერთინების საქმეში, ისინი პი-
რითი, ხელს უშლიან და აფერხებენ ამ საკიობის მოგვა-
რების, მრავალ საშუალებას აძლევენ საბჭოთა ხელისუფ-
ლების ტიტრებს გამოიყენონ ეს კომუნისტური პარტიის
წინააღმდეგ.

ამ ზოგადი შენიშვნის საოლსტრატაოთ ავტორს მო-
ყვას „საქართველოს ჩიან“-ს აქც; საზოგადოების სამმარ-

თველო, რომლის თავმჯდომარის თურმე აღუძრავს შუამ-
დლობობა რუსულ ენაზე საქმის წარმოების ნება მომე-
ციოთ.

აღნიშნული წერილის გამო, „საქართველოს ჩიან“-ს
გამგომის თავმჯდომარის თხოვნით, ჩვენ შევამოწმეთ ეს
ფაქტი და დაინახეთ შემდეგი:

„საქართველოს ჩიან“-შიუხედველდ იმისა, რომ ის
არის ქართული საწარმოო ორგანიზაცია, მას მიანიც აქვს
საკავშირო მნიშვნელობა, და აქციების საგარანობი ნაწი-
ლი ს. ს. კ. დაწესებულებებში ეკუთვნის. ამ მიზნით
სამმართველო იძლევებულია აწარმოების მიწერ-მოწერა
რუსულ ორგანიზაციებთან რუსულად, ხოლო ადგილობრივ
ქმედებებარე ორგანოებთან—ქართულ დაწესებულე-
ბებთან—კი ქართულ ენაზე. მაგრამ არის შემთხვევები ნა-
წილობრივ რუსულად მიწერ-მოწერისა ადგილობრივ
ქმედებებარე ორგანოებთან; რომელიც სათიველი უღებან
უცხოელი სპეცები. დასახელებულ საზოგადოებას კარ-
ბა ხანია, რაც გადაუღდამს ნაბიჯი საქმეში ქართული
სპეციალისტების მიწვევისაგან, მაგრამ საწმუნაროდ ვერ-
ჯტობით ეს საცხებით არ არის განხორციელებული, რად-
განაც ვერ უშოვნიათ ადგილობრივ მყედირთაგან ამ საქ-
მის სპეციალურად მცოდნენი,

რედაქცია.

გ ა გ ა ფ ხ უ ლ ი

ბარმა განვლო ზამთრის ილო,
 თქვენ კი ხართ, ვით მავსოლნი,
 გულს რომ გავძევთ მარბალილო...

თეთრ სუდარასც ვედარ იღვთი,
 მწე რომ ჩასწვდეს მაგ თქვენს გულგებს,
 მუ ამიძიებთ ვერცხლის ცინცხლით
 სასიცოცხლო ნაკადულგებს!

გადმოუშვით! გადმოუშვით!
 მავარი და თეთრი თავლი!

ტუქს მზის ნამქერს ვერ მოუშლით,
 რომ სწნავს სუქუქს ოქროს ქაფში.

ბარს მოვეწხო ვენების აღი,
 საქორწილო კაბას ჰქერავს

და ზუნება—პატარალო
 სიმგეს—შრომას კოცნით ჰზუნავს...

რა კარგია თეთრ ფატიბში
 ტუქმლები და აღლუჩები!

ვნების ცეცხლმა კი აბრძვში

დაიფერა მთლად ტუქები...

...ის ხის ძირს თვაღებს ნაბავს,
 მტუქე მზის წინა ცისა,

და ენძელა გულისძაბას
 ღიღებს უხსნის საკინძაბას...

შუგ მკრებს და ხოსის ანდამატებს
 სიო, ანაურარულგები,

და მწვანეუქ კი თეთრ ბატებს
 დასდებს ოქროს ქუქულები...

იცი კი, ვით მორგანი,
 ქთლად ოქროთი იყურებება,

დრო კი მიჭირის... ვით ზორბალი,
 ბრუნავს ის და იფურჩქნება!..

გადაღელილ ველ-მინდოლი,
 ხბო ფუნდრუქში იქცა გაღვრიად

და დაბლა, თუ მაღლა გორაზე
 ტუქ სდაგას თიქოს მზისუმზარად!..

ნ. ზომლეთილი.

მ უ შ ა თ ა თ ე ა ტ რ ი ს ა თ მ ი ს

პირველ აბრისლს დამთავრდა წრგვენილი სეზონი
 მუშათა თეატრისა. თეატრის შენობაში წესს სამი სექტორი
 მუშათა დატოვდა სოხორი, რუსული და ქართული.

უცვლავს ძლიერი ამ სამ სექტორში, რუსული აღმოჩნდა
 და ამ მოკლენას სხვადასხვა გარემოება უწყობდა
 ხელს. რუსულმა სექტორმა გაცდლებით ადრე დაიწყო
 მუშობა, დასმნ მოწყვეტილი იყო საუკეთესო ძაღვი
 მოსკოვიდან და უნდა ითქვას, როგორც მხატვრული
 მხრით, ისე დადგმებით იგი თავის სიმაღლეზე იდგა.
 მართალია, მან ვერ გააბართლა „მუშათა თეატრის“ სახელი,
 რადგან მუშური წარმოდგენების დადგმები ნაკლებად
 იყო შიგ და არც მუშურის სახელადობა, ესწრაფებოდა
 წარმოდგენებს, მაგრამ მან მაინც შესძლია ოთხთაზე
 რეგულიაციონებრივი პიესის დადგმა და ამათ რამდენიმე
 ნაშე მთავრდებოდა მუშური თეატრს.

სხვა მდგომარეობაში იყო ქართული დასის მუშათა
 ჯგუფი. წრგვენილი სეზონი ქართული წარმოდგენებისა
 მხოლოდ დეკემბრის გასულს დაიწყო. რეპერტუარი
 სახელდაბელო იქნა შერჩეული. თუქცა დასმნ კარგი
 ძაღვები იღებდნ მონაწილეობას, მაგრამ მათი ძალა,
 წინასწარ რეპერტუარის დაუმუშავლობის გამო, სასესიით
 ვერ იქნა ამოწურული.

სეზონის გვიან დაწყებამ და თავიდანვე უფერული
 პიესების დადგმამ, მძიმეული საზოგადოება წარმოდგენებს
 დატოვდა. ცოტააღინი გამოცოცხლება დაიკეთა
 მხოლოდ სეზონის ბოლო ნახევარში.

რა ზომები უნდა იქნას მიღებული, რომ მომავალი
 სეზონი ქართული დასისათვის სიმაღლეზე დადგეს?

უპირველეს ყოვლისა, სეზონისთვის მუშობა ეხლავე
 უნდა განაღდოს. ამისთვის კი საქართველო ეხლავე იქნას
 მოწყობილი დასის მხატვრული მხარის გაშენ, ესე იგი რეპერტუარი.
 მის პროგრამაზე, მის უარსზე და ავტორიტეტზე მრავალი
 რამეა დამოკიდებული. ასეთი პრინციპი, რასაკვირველია,
 არც თუ მრავალი მოპოვება წინაშე, მაგრამ თუ დასის
 სათავეში დახვეწილი ხელმძღვანელი არ ჰქონდა,
 მაშინ წრგვენილ მდგომარეობას ვერ გავცილდებით.
 ხელმძღვანელის მოწვევისთანავე უნდა დაიწყებულ
 იქნას სამთავალი რეპერტუარი. რეპერტუარში უნდა
 შევიდეს ყველა ის არსებული რეგიონალური, საერთო
 გადმოთარგმნილი თუ გადმოკეთებული პიესები,
 რაც უკვე მოპოვება. აგრეთვე უნდა გადმოთარგმნოს
 ახალი პიესები.

ახლავ უნდა მოწყვეტილი იქნას დასში საქართველოს
 სხვადასხვა კუთხეებში გადნული საუკეთესო ძაღვი
 და შესაძლებელი იქნას სეზონისთვის მზაზრებითაც
 პიესების მოზარებას მხრით, უნდა შეუდგეთ საშიოდ

თვით ადრე, ვიდრე სეზონი გახსნებოდეს, რომ სეზონის
 გახსნისას ჩვენ უკვე გვეყინდეს დასადგმულად მოზარდულ
 სანიოდ—ოთხთაზე პიესა მაინც—და სეზონი უნდა
 გახსნას უსათუოდ არა უფროანეს თხუთმეტ რეკიმიზონისა.

ჩვენ უნდა ვცადებოდეთ, რომ მუშათა თეატრი თბილისში
 სითავად მოკლულზე დადგეს. რასაკვირველია, ამისათვის
 წლები იქნება საჭირო, მაგრამ დასაწყისშივე თუ
 საქორწილო ზომები არ იქნა მიღებული, მისი შექმნა
 ძალიან დაგვიანდება.

მუშათა თეატრისათვის შენობა უკვე არსებობს—ეს
 არის ყოფილი ზე ლაშვილის სახალხო სახლი. აქ წინად
 სცენის მოწყობები მოღვეწყებდნ და დადგებიც მუშური
 იყო. ამ თეატრს, როგორც ხალხურს, ოცდაათი წლის
 ისტორია აქვს. და მის ცუდებთან გამოსულან არა
 ერთი და ორი სცენის დამამშენებელი მუშა პქტორები.
 დაეასახელოთ თუნდ სახალხო არტისტი ნიკო გოცირიძე,
 როგორც გაბიური და მრავალი სხვა.

ამ შენობას ვერ მოსცილდება მუშათა თეატრი.

ხოლო გაუგებარ მიზეზების გამო, აქამდე წამოყვანილებულია
 კითხვა.—თუ სად შეიწყოს მომავალი სეზონი ქართული
 მუშათა თეატრის დადგმა—აქ ესე იგი, ყოფილ
 ზეზულაშვილის სახალხო სახლში, თუ სადმე სხვაგან—
 ვინაიდან—ამბოგან კითხვის დამსმელები—რუსული
 და ქართული სექტორების ერთად მუშობა, ერთ
 შენობაში შეუძლებელი ხდება, რადგან ერთმანეთს
 ხელს უშლისა.—ამიტომ ქართულმა დასმა უნდა დასმის
 მუშათა და გადამზარდეს სხვაგან, აი, თუნდ ნანა-
 ლღვეის კულეში.

ასე კითხვის დასმა ყოველ მიუღებელი და შეუწყნარებელი
 შემდეგი მოსახრებებითი:

ერთი რომ ნაძალადევის კლუბის შენობა, კლუბისთვის
 იქნება მოწყობილი და არა თეატრისთვის. მაშასადამე,
 იქ არ შეიძლება შეიქნას თეატრი ნაძალადევის
 და გარკვეული სახით. უფროა ის ჩათვა, რომ ყოველი თეატრისთვის
 უნდა იყოს საკუთარი შენობა, რომ ხელშეშლილი პირობები
 არ არსებობდეს. თეატრი თავის სიმაღლე
 და გარკვევით მხოლოდ მაშინ შესძლებს სახელ-
 ნაოდ სიმაღლეზე დადგომას, როცა მას თავისი შენობა
 ექნება.

ქართული მუშათა თეატრის ნაძალადევის გადატანა
 არ არის მისაღები მოსტრუქორი მსახრებითაც.

ყოველ სახალხო სახლს აქვს თავისი ისტორია. მას ერთ
 დროს ჰქვდა თავისი ავტორიტეტი და ეს ავტორიტეტი
 რის შესაძლებელი მუშებისაგან. ნაძალადევის თეატრი
 უმსახურება მხოლოდ იმ ჩაითინში მყოფ მუშებს, ხოლო

ეს არის მცირე ნაწილი თბილისის მუშებისა, უმრავლესობა მუშებისა კი სტეპრობის სწორად ღირსდების გადმოშობა, როგორც: ტრამეის მომსახურენი, არსენალი, ცენტრ, ლექტორების სადგური, სტამბები და სხვა მრავალი წერილი ქარხნები..

უნდა სახში იქნის მიღებული ის გარემოება, რომ იქ საშუალო არ წავლენ არც აქტიორები და არც რეჟისორები, რადგან ძალიან დამორბეულია ცენტრთან.

ქართული მუშათა თეატრი უნდა არსებობდეს იქ.

სოფლის მასშავლებლობის გიუჯები

მასშავლებლობა შეადგენს სოფლის ერთ უძლიერეს კულტურულ ძალას, რომლის საშუალებით უნდა გამოვიყენო ჩვენი სოფლის განათლება.

მასშავლებლება დამოკიდებულია საღი სკოლის შექმნა და ახალგაზრდობის აღზრდა.

ჩვენ კარგაი ვიცით, რომ მასშავლებლობის სოფლად დიდი მოვალეობა აწევს. ის არის იქ მასშავლებლობის (სკოლის გაშენი, პოლიტკანის ორგანიზებში მომუშავე, ხშირად კოლხეციის ხელმძღვანელი და კიდევ მრავალი სხვა... მაგრამ ქონებრივი ის ეგრ არის უზრუნველყოფილი.

ჩვენში მასშავლებლობის ერთად მცირე ხელფასი აქვს, მაგრამ მას ერთი დიდი უპირატესობა მანიჭ აქვს დღეს; საჭე იმაშია რომ მასშავლებლობის რასაც უნებლობს, ღებულობს თავის დროზე. მისი ხელფასი დღეს გარკვეულად, მთელი მასშავლებლობა აყვანილია სახელმწიფო ბიუჯეტ და პირველ რიგში, თვის დამდეგს, სამაზრო საღარიბად ხელფასი, მხოლოდ მასშავლებლობის დევეა.

ამ წყაროში ჩვენ გვიდა აღწენ შობი ის გარემოება, რომ სახ. განათლების კომისარიატმა გადამწყვეტი მასშავლებლობა ბიუჯეტის შესწავლა. მართლაც სასურველია გავიფიქროთ. თუ რადგან არის მასშავლებლობის უზრუნველყოფილი ქონებრივი, ბინით და სულიერი მითხოვნილების დატყავილებით.

ამ მიზნით, ამრიგის მუცა რიცხვებში მოხდება მასშავლებლობის ქანებრივ და ოჯახური მდგომარეობის გამომკვლევი.

გამოკვლევის ობიექტია 4, 7 და 9 წლიანი შრომის სკოლების მასშავლებლობა.

გამოკვლევის დასახლო აქვს შემდეგი მთავარი კითხვების გამოკვლევა: 1) მასშავლებლობის ოჯახური მდგომარეობა; 2) მომუშავე პირველ 4 ვეჯტში, სკოლის მეორე საფეხულის პირველი კონცენტრსა და მეორე კონცენტრს; 3) შეთავსებით და მხოლოდ ერთ სკოლაში მომუშავე; 4) რინე სოფლის მეურნეობის მიხედვს; 5) პედაგოგიური მუშაობის სტაია; 6) პედაგოგიური მუშაობის ცენზი; 7) მასშავლებლობის გროვების და 8) მასშავლებლობის პარტიულობა.

მეტი ყურადღება განაპირა უბნებს

(თბ. აღმასკომის საყურადღებო)

ვინ არ იცის რა დიდი ნაბიჯია გადადგმული ქალაქის განაპირა რაიონების ცენტრომუშაობისათვის, როგორი კომისარიატის შრომა გაწეული ამ შიგრი ან რიოდენ დიდი მიღწევები გვაქვს.

მეფის რეჟიმის დროს სხვა მრავალ ნაკლებლოვანებას და ჩავარას ხედ ერთად საცხოვრებელ ბინებისა და რაიონის სრული მოუწყობილობა.

ეს გარემოება განსაკუთრებით აუტანელი იყო ქალაქ ვარეთ ნაპირალადავლ წოდებული მუშათა უბნებისათვის.

ვრაც კცხა და ბევრები ვაანებულ ქიხებს არ მისაყოფა გვა, სინათლე, წყალი და არც სხვა საშუალება რაც ნორმალურ ცხოვრების აუცილებელ პირო-

სადაც აქამდის იყო, მისი იქიდან ვანდენვა—მიზანშეუწყობილია.

საკიროს ქართულ მუშათა თეატრს თავიდანვე ხელი შეუწყობთ. ამისათვის ჩვენ საქმიანი ძალები მოგვეპოვებო: გავხვეს რეჟისორებიც, აქტიორებიც და რეჟისორებიც; თუ საკუთარი არა, ვაღმთავრებოლი მანქანა, მაშ, რატომ არ უნდა ჩავაყვით იგი ისეთ პარობებში, რომ მთელი თავისი შესაძობლობა წინ გადმოვიწმელოს..

ძველი.

აი ის მთავარი საკითხები, რომელიც შეადგენს გამოკვლევის ობიექტს.

ჩვენ უფრო ვრცელად ვიკვლევთ: 1) გამოსაკითხვე პირს და მის საკუთარ ოჯახის ცხოვრების პირობებს; 2) სასახურში მის მდგომარეობას; 3) ოჯახის შემოსავალს; (ხელფასი, საკუთარი სოფლის მეურნეობა და სხვა); 4) ოჯახის ბარჯებს; 5) საცხოვრებელ პირობების და ბიუჯეტის ერთი კვირის განმავლობაში (28 მარტიდან 3 აპრილამდე).

როგორც ხედავთ, გამოკვლევის ბარათი ძალიან ვრცელია და რთულია. ის იკვლევს მასშავლებლობის მიუღ ცხოვრების ან მოღვაწეობის და მისი სამეურნეო მდგომარეობას. მართალია, ეს გამოკვლევა არ ეხება ფართოდ აყვლა სოფლის სკოლებს მაგრამ შეკრებილი მასალა არცოდნე მხარებიდან ნათელ წარმოადგენს მოგვეცეს ჩვენი მასშავლებლობის მდგომარეობის შესახებ.

გამოკვლევა ჩატარებული იქნება 10 პროც. სახით სოფლად და 5 პროც. ქალაქებში.

მასშავლებლობის ბიუჯეტის გამოკვლევა სრულიად დამოუკიდებლად პირველად ხდება. შრომითა თითქმის ყველა კატეგორიული გამოკვლეულია ხელფასისა და ბიუჯეტის მხრივ, მხოლოდ მასშავლებლობის შესახებ ეს ასეთი მასწავლებელი ჯერ სულაც არ მოგვეპოვება.

როგორც ზეით აღვინიშნეთ, ჩვენი სოფლის კულტურული შრომითობა შობის მასშავლებლობა იმდენად დარცითობაა მუშაობით და ისეთი მნიშვნელოვანია მისი საშუალებები რილი, რომ სდროა შევისწავლით მისი ქონებრივი, ოჯახური და სულიერი მოთხოვნილების პირობები.

თავი მასშავლებლობის ის ნაწილი, რომელშიც გამოვხატენო ბარათები უნდა შევისწავლო, ყურადღებით უნდა მოვუყოს გავთვლისწინებულ საკითხებს და იხე უნდა შეავსოს, რომ ყოველ კითხვავზე მოვიქმედებულ პასუხი მოგვეცეს.

ამ გამოკვლევის ჩატარების შეთანხმებული გეგმით განათლების სახალხო კომისარიატის სტატისტიკის ცენტრალური სამმართველო და განათლების მუშათა კავშირი.

ს. ფა—გა.

ბის წარმოადგენს განებე აბრჩობდენ განაპირა უბნების, როგორც „ბუნებრივიცების“ და ავანაკების მუღეს.

დღეს, სურათი დასვენებით შეცვლილია, რეველიუციის ძლევაძისობის სხეებმა აქაც უზნად მოვიდინეს თავისი ნათილი. ახლა აღარ არსებობს ძველი რეკების არც ერთი ნაშთი, არც ჯოჯოხეთური სიბნელი, არც ტლახანანი ქუჩები, არც დამამშობლი მუშების წყალსითვის ვერსზე და ვერს ანებარზე სიარული და სხვა ასეთები...

მოკიწყებული და საცქერავად განათებული ქუჩები, მშვენიერი ოლიუსტარია იმ გეგანებურ მშენებლობის, რომელშიც საბჭოთა ხელისუფლებმა აწარმოებენ.

მაგრამ მთელ რიგ დაღებით მუშაობის გვერდით ჩვენ ეტლებით ისეთ ხარვეზებს, რომლის ამოცვლილზე მეტად

საქორა და დროული. ასეთი ხარვეზები კი ყველაზე მეტად მოაპოვებდა კულტურულ-განმანათლებელ მუშაობის სფეროში. დაუგერბოვლა, მაგრამ მაინც დაქვია, რომ თბილისში, საბჭოთა საქართველოს დელეგატებში, არის ისეთი განაპირა, წინდა პროლეტარული უნანი, სადაც აღიდავნი განსაზღვრების თამაშად შეიძლება ითქვას: რომ არავითარი კულტურული მუშაობა არ ჩაბრუნდება, ასეთი განაპირა უნანი წარმოადგენს ერთობის უნანი (ნადიროვცა).

მიუხედავად იმისა, რომ უნანი ქალაქებით რიანის-გზის გადაბმა იძულებდა და მცხოვრებთა რიცხვი 2.000 სულამდე აღწევს. არ მოიაზრება არც ერთი ისეთი კულტურული ცერა, სადაც შეიძლება მუშაობის შემდეგ შეკრება და სხვადასხვა საკითხებზე სჯამებას: არაა ინტელიტეცია-სამკითხველი (თუმცა ასეთის მოწყობის აღმასკომი 1924 წლიდან გვირგვინდება). აღარ არსებობს მუშათა კლუბი, რომელიც თებერვლის რევოლუციის პირველ დღეებშივე იქმნა. ადგილობრივ მუშების ინიციატივი მოწყობილი, ხოლო შემდეგ უპატრონობის გამო გაპარტახებული და განიცდიდა ისეთვე ბედი ეწევა 1924 წლის ზაფხულში ისევე ადგილობრივ მცხოვრებთა ინიციატივის და შრომითი მოწყობილ ახმ. არაქელს რეპუბლიკის სახელობის სახაფხულო სკვნას და სრულ უყურადღებობაში და უპატივობაში განადგურებამდე მიიყვანა ეს სკვნა.

ადგილობრივი მუშები, რომ მეტად მონდომებული იყვნენ და არაფერი, იმითაც მტკიცდებიან, რომ 1924 წელში, ორი თვის განმავლობაში მეტად დიდი შრომითა და ტანჯვით თითოეუ ათეუ სახაფხულო სკვნა-მართალია, აომსკომიც (დავუგებო, 300 მან. მოგვცა, მაგრამ ეს იყო და ეს. მიუხედავად იმისა, რომ არა ერთი თხოვრები მიმართეს-განათლების განყოფილებას, და დამირებაც ბევრი მიიღეს. დღესაც საჭი რსევ ისევ დაჩრქნული. ეს გაერთიანება სამართლიან უქმყოფლებას იწვევს ადგილო-

ბრივ მცხოვრებლებში. ნუ თუ ქალაქის აღმასკომს არ შეუძლიან რაიმეხნებში ასი მანეთი გადასდოს და პატარა კლუბი მოგვიტანს; ეს მით უფრო შესაძლებელია დღეს; რადგანც ამ კლუბის სახმაიო შენობაში აქედნე მოუთხველები საბავშო ბაღი ახალ შენობაში გადადის; მაგრამ რამდენად ვიცით, კლუბში სკვნის განსაზღვრების აცვლად ვრძობ დგმდებურების ჩასახლება აპირებენ. და ეს მაშინ, როცა რაიანი მეტად დამორბებულია ცენტრის და ადგილობრივ მუშებს არა აქვთ საშუალება თეატრუზში ის ბიბლიოთეცა-სამკითხველურში იარნი.

განლაპარაკებული თუ ჩამოძირებული, თუ ციტიკვი, რომ ამ კლუბის მიგვირბოს სამიკიტნიერ ასრულდებენ. დღლილ-დაქანცული მუშები, რა კი მეტი ადგილი არ გაჩნათ, დღეებში მიიდან, სადაც ღვინის-სმა და ქვიდი იმართებდა ხოლმე, ეს გარემოება აუცილებელი შედეგია შექმნილ მდგომარეობის, ისევე ღვინის სხვადასხვა წყარონ, ხანებთან შორასა ჩრებდა მსეე ღვქანი, რაც ბევრჯერ შეგნებულ მუშებსაც კი ათრევის ხოლმე. იყო მიღებული ზომები ღვინის გაყიდვის აკრძალვისა, მაგრამ ამ შემთხვევაში ყოველგვარი იძულებული ზომა-პალიტიკა-ვა-ა-საქორა ისეთი პრობლემის შექმნა, რომ მუშა ძალით ეს არა, შეგნებულ უნდა უვლდებო გვერდის ღვინის ღვქნას. თუ ეს ასე არ მოხდეს-თუ მუშებს არჩიანი და სასახელო რასაქცივებელი ვასკრობობი არ გაურუნდა, ბევრი მუშის რჯახი დაიღუბება და ამასი დიდი დანაშაული იმას ეწება, ვინც დღივე ყურა არ უფლდ უწყეო მდგომარეობაში ჩაყენებულ მუშებს.

საქორა დროზე დაგეგმავილულოთი მუშები.-მიცნეცით თეატრი და ბიბლიოთეცა, სახალხო თეატრებისა და ბიბლიოთეცებმა ძველ რეჟიმში ცხერი მუშა შორასა სარადგებს და შეგნებულ კუორებზე დააწყვიტინა. საბჭოთა ხელისუფლების დროს რომ წინააღმდეგ შემთხვევას ქონდეს ადგილი- დღი დაიშალა.

ადგილობრივი.

ე ი რ ი ლ მ ზ ი პ რ ო ვ ი ე წ ი ი დ ა ნ

თელავნი. (საკუთარი კორესპონდენტისგან)

თელავის სამახრო კომუნისტურ პარტიასთან არსებულ „ახალ გულთა“ კოლეგის მიერ, 4 აპრილს, საღამოს 8 საათზე, სახალხო თეატრში უპირველეს ხალხის თანდასწრებით მოხდა საჯარო კრება, რომელსაც დაესწრენ ყოფილი მენშევიკები და პროფ-კავშირებში გაერთიანებული უპარტიო მასა.

საერთაშორისო მდგომარეობის და ემიგრაციის ამოძრავების შესახებ მოხსენიებით გამოვიდნენ ახმ. ხ. გვიმარა და გ. ხულაქველიშვილი მომხსენებლებს მისცეს მრავალი შეკრახვები, რის შემდეგ კრებამ გამოიტანა შემდეგი დადგენილება:

„ყოფილ მენშევიკების კრებამ, გაერთიანებულ პროფკავშირების წევრებთან და უპარტიო მასასთან ერთად, მოისმინა რა მოხსენება „საერთაშორისო მდგომარეობაზე და ემიგრაციის ამოძრავების“ შესახებ, ცხადია, რომ კაპიტალისტური სამყარო ინგლისის მეთაურობით იბრძვის, რათა შეინარჩუნოს ჰეგემონია მუშათა კლასზე, იგი მიმართავს ყოველგვარ ბარბაროსულ საშუალებებს, როგორც დასავლეთში, ისე აღმოსავლეთშიაც.“

ემსლოტატორთა ამოძრავებასთან ერთად ამოცნა და აგრეთვე საქართველოდან გახიზნული ემიგრაცია ნ. ჟორდანიას, რამიშვილის, წერეთლის და სხვათა მეთაურობით.

მათი აღებული ხაზი და მღელვებელი და მთლიანად წინააღმდეგობა სოციალიზმის გამარჯვების საქმეს, რაც ხთანლად და მკაფიოდ გამოიხატა განსაკუთრებით 1924 წლის ავგისტოს ავანტიურის დროს.

ამიტომაც ჩვენ, თელავის ყოფილი მენშევიკები და ყველა მშრომელი ერთხელ კიდევ ვაღიარებთ, რომ მუშათა კომისიის მიერ აღებული ხაზი სწორია, მიზანშეწო-

ნოლი და მზად ვართ ამოუღდეთ მას გვერდში და მივიღ ჩვენი ძალ-ღონით შევეცადოთ ქართველ ხალხს ავტონომიის ს უბედურებას, რასაც გადაცილებით უშუალებენ მისი მოხსენებ მტრები მენშევიკები და ძმანი მთლი.

ჩვენ უნდა ვუთხრათ მთელი მახროს შრომელთ, ვისაც გული უტყობს მშრომელთა ქორ-ვარამზე, ვისაც უნდა იყოს ნაწილად სოციალისტი, ვისაც უნდა მშვიდობიანი შრომა და აღმშენებლობა, ის უნდა ამოუღდეს გვერდში არსებულ ხელისუფლებას და შედგომად დაიკავოს ოქტომბრის რევოლუციის მონაპოვარი, მან ხელი უნდა შეუწყოს საბჭოთა ხელისუფლების აღმშენებლობით მუშაობას.

მუშურ-გლეხურ ხელისუფლების წინააღმდეგ მუშათა ჩვენი მიტეხებით დანაშაული ამიტომ ჩვენ მთელი რიგის ძალ-ღონით წინააღმდეგობა უნდა გაუწიოთ ასეთ მუშაობას.

ვითავაზებთ ჩვენ ყველა იმ მიღწევებს, რომლებიც დღეს საბჭოთა ხელისუფლებას და კომუნისტურ პარტიას აქვს და იმ გარემოებას, რომ მშრომელი ხალხის ინტერესებში მოითხოვენ ამ ხელისუფლებასთან და კომპარტიასთან თანამშრომლობას კულტურულ, ეკონომიურ და პოლიტიკურ სფეროში, ვგზობთ ავანტიურისტ მენშევიკ ემიგრანტების ყოველგვარ ხელს, სახზნოარ მოქმედებას და მოუწოდებთ ყველას მშვიდობიან აღმშენებლობასაც.

ვაუთმავთ საბჭოთა წითელ საქართველოს! ვაუთმავთ მშრომელთა ხელისუფლებას იდურ ხელმძღვანელ კომუნისტურ პარტიას! ვაუთმავთ სოციალურ პროლეტარიატის შტაბს-კომინტერნს!

ძ. ზუგდიდი (საკუთარ კორესპონდენტისაგან)

ამას წინად შესდგა ზუგდიდის მაზრის ყოფილ მენშევიკთა და უპარტიო მუშა-მოსამსახურეთა გაერთიანებულ კრებას, რომელიც არ დღეს გაგრძელდა.

მომხსენებელი იყო ამს. აღდგეს ხელაქი. ის აქეთებს მოხსენებას საერთაშორისო და შინაურ მდგომარეობაზე. მომხსენებელმა დაახასიათა ყველა ბურჟუაზიული სახელმწიფოები. ვადაუშალა მსმენელთს მთელი სურათი ამ სახელმწიფოების კოლნარალური პოლიტიკისა, მათი ერთმანეთისადმი წინააღმდეგობითი სავსე დამოკიდებულება და მათი მტრული განწყობილება საბჭოთა კავშირისადმი.

მომხსენებელი აღნიშნავს ბურჟუაზიულ სახელმწიფოთა მტაცებულ ბასიას და ვადადის მუშათ კლასზე, რომლის წინაშე ბურჟუაზიული სახელმწიფოები ვერ ახერხებენ თავიანთ აგრესულ პოლიტიკას საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ.

მომხსენებელი იჩენს პარიზში მიაკალითებულ ქართველ ინტელექტების დამოუკველ საქმიანობას, რომელსაც იგი არ განხორციელდა; განადგურებისაკენ მიავსებელი ცრა.

საბჭოთა კავშირის შინაურ მდგომარეობა ხასიათდება მისი პოლიტიკურად და ეკონომიურად მოდონიერებით, რომელსაც მტერი იძულებულია ანგარიში გაუწიოს — ამბობს მომხსენებელი.

საერთაშორისო და შინაურ მდგომარეობაზე. მოხსენისის შემდეგ ამს. ხელაქი აქეთებს მოხსენებას ახალ გზელზე. მისი მუშაობა-მოკალიობაზე და მისი უფლებებზე. ვინ არის ახალი გზელი, რა ხასიათისაა მისი მუშაობა, რა ნაირია მისი მოვალეობა და რა უფლებებით არის ის აღჭურვილი?

მომხსენებლის პასუხი ამ კითხვებზე იყო პარტივი, ყველასათვის ვასაგები და მისაღები.

ახალი გზელს — მემბოელი ძველი გზისა, ვზის, რომელსაც დაბად მუშათა და გლეხთა შორის შერი და მტობთა, ააზნებრა ერთი ნაწილი მშრომელთა მორავ ნაწილის წინააღმდეგ ვათიშა და დაუპირისპირა მუშათა და გლეხთა მთლიანი ინტერესი ერთი მტორეს. ახალი გზა — არის საერთო ენის გაზიანება საბჭოთა ხელისუფლებასთან, მასთან თანამშრომლობა ყველა ფორმტზე, მისი დავალებების გულწრფელად შესრულება. მისი მტრის საკუთარ მტრად ავიარება.

კრება მსურველ მონაწილეობას ღებულობს კამათში; ფორმალური დამოკიდებულება მოსიგებისადმი, რომელიც ახასიათებდა წინა წლებში ასეთ კრებებს ქრება, თვითუფლს ტერპობა აქტეობა; ყოველგვარი გავლებობა გავაქტებობა მრავალი შეკითხვები მისცეს მომხსენებელს, რომელზედაც ის იძლეოდა სრულად დამამაყობადეობდ მასუხს. მომხსენებელი კრება სრული კამათილი რჩება და ურთმად ვამაიქეს შემდეგი დადგენილება: მოვისმინეთ რა მომხსენება ამს. აღ. ხელაქისა საერთაშორისო და შინაურ მდგომარეობაზე და ვართვად ჩვენი წარსული მუშაობაზე. მიზანშეწოდთან შეგახანია ახალ-გზელის მიერ ათელები გზა საბჭოთა ხელისუფლებასთან თანამშრომლობაზე, რაც იხსნის ჩვენს ხალხს თიხიურ განადგურებისაგან, ვართვად ვითავლისწინებით რა ემერაკობის მუშაობას, ასეობა მას ჩვენი ძველის მუშები და გლეხების დამოუკველად და მოუფლებით აზნანებებს ვართკვიონ და დაგვიარ საბოლოოდ ძველი გზა და შეუერთდენ ახალ-გზელს და თიანამშრომლოს საბჭოთა ხელისუფლებასთან ყველა ფორმტზე.

ამასთან ერთხელ კიდევ მოუწოდებთ მენშევიკების პარტიაში ყოფილ მუშა-გლეხებს, რათა აღიბოდონ ხმა ახალ მოსალოდნელ უბედურებების წინააღმდეგ და დარაზნონ მშვიდობიანობის დასაცავად.

ძირს დამოუკველ პოლიტიკა! გაუმარჯოს სოციალიზმს!

ი. კვარაცხელია.

ხაჩის თიში (საკუთარი კორესპონდენტისაგან)

ეს თემი გურიის აღმოსავლეთ ნაწილში მდ. გუბაზალის ნაპირზე მდებარეობს და რამდენიმე ვერსის მანძილზეა გაგრძელებული. მიუხედავად იმისა, რომ ხსენებულ თემში მაკრის კულტურული ცენტრიანდ დიდი მანძილითაა დამორბეული, სწავლა-განათლებლისა და სხვა კულტურულ საქმიანობაში, მაინც მნიშვნელოვან თემს წარმოადგენს.

ხევი თვითმპყრობელური რუსეთის დროიდან არაღეგაბული მუშების სანიშნო პრაქინციათ ითვლებოდა. მენშევიკური ხელისუფლების დროსაც აქაურთა კომუნისტებმა და ყველა უმჯაყოფილო აგრესაკობამ, იარალით ხელი შეკვირად შეებრძოლენ არსებულ წესწობილებას, მაგრამ მწარე დამარტება იგემეს.

საქართველოს გასაბჭოების პირველ ხანებში აქაც მრავლად მოიპოვებოდა ხელისუფლების წინააღმდეგ ვაწყუბილი ელემენტები. ყველა ასეთებს ფარდა ახად ახვტობს ავანტურაზე, რომელსაც ხევემაც მწვევად ხასიათი მხოლო. ავების დამლუკველი ექსპერიმენტის შემდეგ დიწყუა აქაური ს.დ. ირვანისაიის თინდათანობითი რავევა.

ამის შემდეგ ხდებდა ნელ-ნელა მათი დაახლოება საბჭო ხელისუფლებასთან. გულწრფელი განცხადებებით გუმდენ რა ანტო-საბჭოთა მოქმედებას, ტარდობდენ სანიციტიკური მიურროში და ეწეობოდენ ახალ გზელთა რიგებში. ეს ვარემაება გრძელდებოდა დღევანდლამდე და დღეს კი თამამად შეიძლება ითქვას, რომ მენშევიკების ღიკვიდელია ფაქტურად ხევის თემში საბოლოოდ დასრულებულია. შოგი ყოფ. მენშევიკი დღეს კომ. პარტიის კანდიდატეც არის (და უმეტესი მთავანი კი ახალ-გზელთა რიგებს ამპირობევენს და საბჭოთა ხელისუფლების თინა-გაზიონით გამსჭვალდენი ეწევიან თემში კულტურულ და აღმშენებლობითი საქმიანობას. დროვამოწყებითი რითება ხევი. თემ. ახალ-გზელთა კრებები, სიდაც ისინა საბჭო ხელისუფლების დაახლოების საკითხები და ისახება შომაველი სამუშაო ვეგებები ერთ-ერთ ასეთ კრებაზე დიდი ენტუზიაზშით შეხედენ ხევის ახალ-გზელში ეურნ. ახალ გზას განახლებას. რომელიც სწრაფათ ვაევიონ ულეთ ხევენ რიგებში. ხანგრძლივი ეურნობის 1 წელში მოთავსებულმა იე. გომართილის წერაობა მოსალოდნელი ვანტურების შესახებ საშინელი აღდღევა გამოიწვია ჩივის ახალ-გზელში და ყვილა ზიზღს გამოიწვია; იმ ვანბორითა თეც ელემენტებისადმი, რომლებიც საბჭო ხელისუფლებისადმი დღესაც ანტიპატური განმობებით არიან გამსჭვალდენი. და რომელთა მეორებითაც ყოფილა შესაძლებელი კიდევ ახალი ავანტურა.

შ. ანთიძე.

საბამაძეპირო კოლმზიანი.